

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

P9_TA(2021)0044

Nelygybės mažinimas ypatingą dėmesį skiriant dirbančiųjų skurdui

2021 m. vasario 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl nelygybės mažinimo ypatingą dėmesį skiriant dirbančiųjų skurdui (2019/2188(INI))

(2021/C 465/07)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 2 ir 3 straipsnius,
- atsižvelgdamas į ES sutarties 3 straipsnyje nustatytą sanglaudos tikslą, ypač į aukštynkryptės socialinės konvergencijos tikslą,
- atsižvelgdamas į horizontaliąją socialinę išlygą, nurodytą Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 9 straipsnyje,
- atsižvelgdamas į SESV 151 ir tolesniuose straipsniuose esančią nuorodą į socialinę politiką,
- atsižvelgdamas į pataisytą Europos socialinę chartiją,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją ir į Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją, kaip nurodyta ES sutarties 6 straipsnyje,
- atsižvelgdamas į Europos socialinių teisių ramstį, ypač į jo 5 ir 6 principus,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus (DVT),
- atsižvelgdamas į Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvencijas ir rekomendacijas,
- atsižvelgdamas į JT neįgaliųjų teisių konvenciją (JT NTK) ir jos įsigaliojimą Europos Sąjungoje 2011 m. sausio 21 d. pagal 2009 m. lapkričio 26 d. Tarybos sprendimą 2010/48/EB dėl JT NTK sudarymo Europos bendrijos vardu ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyvą 2000/78/EB, nustatančią vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2000 m. birželio 29 d. Tarybos direktyvą 2000/43/EB, įgyvendinančią vienodo požiūrio principą asmenims nepriklausomai nuo jų rasės arba etninės priklausomybės ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į Ursulos von der Leyen politines gaires,
- atsižvelgdamas į persvarstytą 2020 m. Komisijos darbo programą,
- atsižvelgdamas į strategijoje „Europa 2020“ nustatytą kovos su skurdu ir socialine atskirtimi tikslą,
- atsižvelgdamas į ES romų integracijos nacionalinių strategijų bendruosius principus,
- atsižvelgdamas į savo 2008 m. spalio 9 d. rezoliuciją dėl socialinės įtraukties skatinimo ir kovos su skurdu, įskaitant vaikų skurdą, Europos Sąjungoje ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ OL L 23, 2010 1 27, p. 35.

⁽²⁾ OL L 303, 2000 12 2, p. 16.

⁽³⁾ OL L 180, 2000 7 19, p. 22.

⁽⁴⁾ OL C 9 E, 2010 1 15, p. 11.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į savo 2010 m. spalio 20 d. rezoliuciją dėl minimalių pajamų vaidmens kovojant su skurdu ir skatinant įtraukties principais grindžiamą visuomenę Europoje ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. birželio 19 d. rezoliuciją dėl tarpvalstybinių ir sezoninių darbuotojų apsaugos Europoje COVID-19 krizės metu ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. lapkričio 24 d. rezoliuciją dėl nelygybės mažinimo ypatingą dėmesį skiriant vaikų skurdui ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2014 m. sausio 14 d. rezoliuciją dėl veiksmingos darbo inspekcijos kaip darbo sąlygų gerinimo Europoje strategijos ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. gegužės 26 d. rezoliuciją „Skurdas: lyčių aspektas“ ⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2018 m. lapkričio 29 d. rezoliuciją dėl neįgalių moterų padėties ⁽¹⁰⁾,
- atsižvelgdamas į Europos lyčių lygybės instituto Lyčių lygybės indeksą,
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 5 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. lyčių lygybės strategija“ (COM(2020)0152),
- atsižvelgdamas į savo 2017 m. spalio 24 d. rezoliuciją dėl politikos, kuria užtikrinamos minimalios pajamos kaip kovos su skurdu priemonė ⁽¹¹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. balandžio 17 d. rezoliuciją dėl suderintų ES veiksmų kovojant su COVID-19 ir jos padariniais ⁽¹²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2017 m. liepos 4 d. rezoliuciją dėl darbo sąlygų ir mažų garantijų darbo ⁽¹³⁾,
- atsižvelgdamas į Tarptautinės profesinių sąjungų konfederacijos visuotinių teisių indeksą ⁽¹⁴⁾,
- atsižvelgdamas į Europos kovos su skurdu tinklo ataskaitas ir susijusias Europos neįgaliųjų forumo ir Pagrindinių Europos romų organizacijų tinklo (ERGO) ataskaitas,
- atsižvelgdamas į Europos žaliajame kurse išdėstytus tikslus siekiant užtikrinti teisingą ir sąžiningą pertvarką suteikiant galimybę dalyvauti perkvalifikavimo programose ir įsidarbinti naujuose ekonomikos sektoriuose,
- atsižvelgdamas į 2020 m. sausio 14 d. Komisijos komunikatą „Tvirta socialinė Europa teisingai pertvarkai užtikrinti“ (COM(2020)0014),
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto ir Peticijų komiteto nuomones,
- atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą (A9-0006/2021),

Nelygybės ir skurdo didėjimas

- A. kadangi viena iš stipriųjų ES pusių yra jos socialinis modelis; kadangi dėl technologinių pokyčių ir pasaulinės nelygybės didėjimo tendencijos reikia iš naujo įvertinti socialinį modelį ir jį pritaikyti prie šiuolaikinės, greitai kintančios, sudėtingos ir nenuspėjamos pasaulinės aplinkos;

⁽⁵⁾ OL C 70 E, 2012 3 8, p. 8.

⁽⁶⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0176.

⁽⁷⁾ OL C 366, 2017 10 27, p. 19.

⁽⁸⁾ OL C 482, 2016 12 23, p. 31.

⁽⁹⁾ OL C 76, 2018 2 28, p. 93.

⁽¹⁰⁾ OL C 363, 2020 10 28, p. 164.

⁽¹¹⁾ OL C 346, 2018 9 27, p. 156.

⁽¹²⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0054.

⁽¹³⁾ OL C 334, 2018 9 19, p. 88.

⁽¹⁴⁾ <https://www.ituc-csi.org/ituc-global-rights-index-2019>

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- B. kadangi Eurostato pateiktoje apibūrinimo nurodyta, jog dirbantys asmenys patiria skurdo riziką tada, kai jie dirba daugiau kaip pusę metų ir kai jų metinės ekvivalentinės disponuojamosios pajamos nesiekia 60 proc. nacionalinės namų ūkio pajamų medianos (įskaičiavus socialines išmokas); kadangi, remiantis naujausiais Eurostato duomenimis, 2018 m. 9,4 proc. Europos darbuotojų grėsė skurdas ⁽¹⁵⁾;
- C. kadangi esama nelygybės valstybėse narėse ir tarp jų, ir ji labai skiriasi; kadangi su grynuoju turtu susijęs atotrūkis tarp turtingiausiųjų ir visų kitų asmenų procentinės dalies vis didėja; kadangi Euro grupės valstybėse tų namų ūkių, kurie priklauso skurdžiausiems 20 proc., valdomo grynojo turto vertė 2017 m. vidutiniškai sumažėjo, o tų namų ūkių, kurie priklauso turtingiausiems 20 proc., vidutiniškai santykinai gerokai išaugo ⁽¹⁶⁾, ir kadangi skurdžiausieji 20 proc. namų ūkių turi vidutiniškai 4 500 EUR skolų, o turtingiausiųjų 10 proc. namų ūkių grynojo turto vertė siekia vidutiniškai 1 189 700 EUR ⁽¹⁷⁾;
- D. kadangi skurdo ir su grynuoju turtu susijusios nelygybės didėjimo veiksniai yra sudėtingi ir tarpusavyje susiję ir visų pirma apima pajamų nelygybę, lyčių nelygybę, įperkamo būsto trūkumą, diskriminaciją, žemą išsilavinimo lygį, technologinius pokyčius darbo pasaulyje ir struktūrinius pokyčius darbo rinkoje; kadangi ekonominė nelygybė didėja tiek valstybėse narėse, tiek tarp jų, nes našumas auga, bet darbo užmokestis nėra atitinkamai didinamas;
- E. kadangi rizika, kad darbuotojų atskirtis dėl pajamų spartės, ypač veikia ne tik žemos kvalifikacijos darbuotojus, bet ir į darbo rinką įsitraukiančius absolventus (taip pat aukštojo mokslo įstaigų); kadangi pajamų skirtumas tarp geriausiai ir blogiausiai uždirbančių asmenų dar padidės;
- F. kadangi vienas iš šešių ES darbuotojų gauna mažą darbo užmokestį, t. y. užmokestį, kuris yra mažesnis už du trečdalius nacionalinio darbo užmokesčio medianos, ir ši dalis nuolat didėja; kadangi mažas darbo užmokestis daugelyje valstybių narių nedidėjo taip pat greitai, kaip kitas darbo užmokestis, todėl padidėjo pajamų nelygybė ir dirbančiųjų skurdas ir sumažėjo mažą darbo užmokestį gaunančių asmenų gebėjimas įveikti ekonominius sunkumus;
- G. kadangi dėl ankstesnės krizės kilusio nuosmukio darbo rinkoje smarkiai padidėjo ne savo noru ne visą darbo laiką dirbančių darbuotojų skaičius, o jie dažniausiai dirba pagrindinių arba žemesnio lygio paslaugų sektoriuose ir sektoriuose, kuriuose labai didelė dirbančiųjų skurdo rizika;
- H. kadangi moterų ir vyrų lygybė ir nediskriminavimas yra pagrindinės Europos Sąjungos vertybės, įtvirtintos ES sutartyje ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje;
- I. kadangi 27-iose ES valstybėse narėse moterys uždirba vidutiniškai 15 proc. mažiau nei vyrai ⁽¹⁸⁾ (atlikus patikslinimus dėl įvairių priežasčių, šis skaičius siekia 9,38 proc. ⁽¹⁹⁾); kadangi dešimtmečius vyraujantys vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumai lemia 37 proc. vyrų ir moterų pensijų pajamų skirtumą ir nevienodą moterų ir vyrų ekonominio savarankiškumo lygį;

⁽¹⁵⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_01_41/default/table?lang=en

⁽¹⁶⁾ „Namų ūkių finansinės padėties ir vartojimo apžvalga. 2017 m. apklausos etapo rezultatai“ (angl. „The Household Finance and Consumption Survey: Results from the 2017 wave“), ECB statistikos dokumentų serija, Nr. 36, 2020 m. kovo mėn., p. 25. <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpsps/ecb.sps36~0245ed80c7.en.pdf?bd73411fbeb0a33928ce4c5ef2c5e872>

⁽¹⁷⁾ „Namų ūkių finansinės padėties ir vartojimo apžvalga. 2017 m. apklausos etapas. Statistinių duomenų lentelės“ (angl. „The Household Finance and Consumption Survey: Wave 2017 – Statistical tables“), 2020 m. birželio mėn., p. 5. https://www.ecb.europa.eu/home/pdf/research/hfcn/HFCS_Statistical_Tables_Wave_2017.pdf?656f4e10de45c91c3c882840e9174eac

⁽¹⁸⁾ <https://www.europarl.europa.eu/news/lt/headlines/society/20200227STO73519/lyciu-darbo-uzmokescio-skirtumai-es-infografikas>

⁽¹⁹⁾ Tikslinimas yra statistinis metodas, leidžiantis palyginti gyventojus atsižvelgiant į įvairių veiksmų (veiklos sektoriaus, amžiaus, profesijos ir kt.) pasiskirstymo tarp tų gyventojų skirtumus. Nepatikslingas vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas apskaičiuojamas kaip santykinis vidutinio moterų ir vyrų valandinio užmokesčio skirtumas. Tai paprastas darbo užmokesčio skirtumo rodiklis, todėl jį plačiai naudoja politikos formuotojai. Vis dėlto nepatikslingas moterų ir vyrų darbo užmokesčio skirtumas taip pat reiškia, kad vyrai ir moterys gali būti diskriminuojami mokant nevienodą užmokestį už vienodą darbą, ir tai, kad skirtingi vyrų ir moterų vidutiniai apibūdinimai gali turėti poveikį darbo rinkoje.

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/aid_development_cooperation_fundamental_rights/report-gender-pay-gap-eu-countries-october2018_en_0.pdf.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- J. kadangi dėl nelygaus priežiūros pareigų pasiskirstymo ES, kai moterims tenka neproporcinga našta kaip pagrindinėms priežiūros pareigų atlikėjoms šeimoje, taip pat dėl ribotų galimybių pasinaudoti vaikų ir vyresnio amžiaus asmenų priežiūros įstaigų paslaugomis kai kuriose valstybėse narėse ilgą laiką nedalyvaujama darbo rinkoje ir todėl atsiranda vyrų ir moterų darbo užmokesčio ir pensijų skirtumai; kadangi šis nelygus priežiūros pareigų pasiskirstymas ir nevienodas užmokestis už darbą, kurį paprastai atlieka moterys, taip pat karjeros pertraukų poveikis paaukštinimui darbe ir pensijų didėjimui yra moterų skurdo veiksniai;
- K. kadangi 2017 m. moterų skurdo ir socialinės atskirties rizika siekė 23,3 proc. ir buvo didesnė nei vyrų (21,6 proc.) ⁽²⁰⁾;
- L. kadangi naujų darbo rinkos dalyvių vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas paprastai yra mažesnis ⁽²¹⁾; kadangi, siekiant sumažinti moterų ir vyrų nelygybę, reikia toliau skatinti lygias galimybes;
- M. kadangi moterų užimtumo lygis paslaugų sektoriuje yra daug aukštesnis nei pramonėje ir kadangi moterys dažniausiai dirba sveikatos priežiūros ir socialiniame sektoriuose, taip pat vykdo mažmeninės prekybos, gamybos, švietimo ir verslo veiklą; kadangi vis daugiau moterų dirba ne visą darbo laiką arba atsitiktinius darbus;
- N. kadangi lyčių aspekto integravimas atlieka svarbų vaidmenį siekiant įtraukti lyčių lygybę į visas ES politikos sritis, priemones ir veiksmus, taigi ir į darbo rinkos ir socialinę politiką, kad būtų skatinamos lygios galimybės ir kovojama su visų formų moterų diskriminacija;
- O. kadangi Europos socialinių teisių ramstis (ESTR) apima rekomendacijas dėl lyčių lygybės, lygių galimybių ir aktyvios paramos užimtumui;
- P. kadangi ESTR šeštuoju principu nustatoma, kad būtina užkirsti kelią dirbančiųjų skurdui ir užtikrinti deramą minimalųjį darbo užmokestį, leidžiantį patenkinti darbuotojų ir jų šeimų poreikius atsižvelgiant į nacionalines ekonomines ir socialines sąlygas ir išsaugant galimybes įsidarbinti ir paskatas ieškoti darbo; kadangi pagal ESTR visais atvejais, kai pateikiant principą minimi darbuotojai, ši sąvoka apima visus dirbančius asmenis, nesvarbu, koks jų užimtumo statusas, forma ir trukmė;
- Q. kadangi jauniems žmonėms sunku rasti kokybišką ir stabilų darbą pagal neterminuotas darbo sutartis ir jie dažnai patiria ilgalaikio nedarbo laikotarpius; kadangi daugelyje valstybių narių darbdaviai turi teisę mokėti mažesnę darbo užmokestį jauniems darbuotojams, o tai yra jaunų darbuotojų diskriminacija; kadangi jaunuoliai dažnai atlieka nemokamas stažuotes, po kurių neturi galimybių įsidarbinti;
- R. kadangi mažų garantijų darbas vienoms grupėms daro gerokai didesnę poveikį nei kitoms, o kai kuriems gyventojams, pvz., romams, tenka pernelyg daug netipinio, nestabilaus ir menkai apmokamo darbo vietų; kadangi 80 proc. romų ir jų vaikų gyvena turėdami mažesnes pajamas nei atitinkama nacionalinė skurdo rizikos riba ⁽²²⁾, neatsižvelgiant į tai, ar jie dirba, ar ne; kadangi romai neproporcingai nukentėjo nuo pandemijos ir izoliavimo priemonių ⁽²³⁾;
- S. kadangi 95 mln. žmonių (21,7 proc.) ES gresia skurdo ir socialinės atskirties rizika, o tai reiškia, kad trečioje pagal dydį pasaulio ekonominėje erdvėje kyla grėsmė kas penkto gyventojo ekonominiam išlikimui, dalyvavimui visuomenės gyvenime ir gyvenimo kokybei ⁽²⁴⁾; kadangi, įskaičiavus socialines išmokas, 85,3 mln. žmonių (16,9 proc.) patiria skurdą ar socialinę atskirtį;
- T. kadangi ES skurdo statistika rodo didelius skirtumus tarp valstybių narių siekiant tikslo sumažinti skurdą ir socialinę atskirtį;

⁽²⁰⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/EDN-20181017-1?inheritRedirect=true>

⁽²¹⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Gender_pay_gap_statistics#Gender_pay_gap_much_lower_for_young_employees

⁽²²⁾ https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2016-eu-minorities-survey-roma-selected-findings_lt.pdf

⁽²³⁾ <http://ergonetwork.org/2020/04/eu-recovery-plan-the-case-of-roma/>

⁽²⁴⁾ Gyvenimo kokybė yra žmogaus gerovės sąvoka, matuojama taikant socialinius rodiklius, o ne kiekybines pajamų ir našumo priemones (šaltinis: Eurostatas).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- U. kadangi, palyginti su 2008 m. atskaitos tašku, 8,2 mln. žmonių pakilo iš skurdo ar socialinės atskirties rizikos kategorijos, didele dalimi dėl pagerėjusių darbo rinkos sąlygų ir sumažėjusio didelio materialinio nepritekliaus ⁽²⁵⁾ bei sumažėjusios žmonių, gyvenančių labai mažo darbo intensyvumo namų ūkiuose, ⁽²⁶⁾ dalies kai kuriose valstybėse narėse;
- V. kadangi, nepaisant esminio padėties pagerėjimo kai kuriose valstybėse narėse, ES nepasiekė strategijoje „Europa 2020“ nustatyto tikslo iki 2020 m. 20 mln. sumažinti absoliutų asmenų, kuriems gresia skurdas, skaičių, palyginti su 2008 m.;
- W. kadangi kai kurių kategorijų darbuotojams, pvz., sezoniniams ar kai kuriems tarpvalstybiniais darbuotojams, kyla ypač didelė dirbančiųjų skurdo ir socialinės atskirties rizika ir jie dažnai įdarbinami pagal trumpalaikes darbo sutartis, suteikiant mažas darbo vietas, darbuotojų teisių ar socialinės apsaugos garantijas arba visai jų nesuteikiant;
- X. kadangi esama įvairių mažų garantijų gyvenimo ir darbo sąlygų ir dirbančiųjų skurdo ekonominių ir socialinių padarinių, įskaitant žemesnį subjektyvios psichikos gerovės lygį, su būstu ir su gyvenamąja aplinka susijusias problemas, prastus tarpusavio santykius ir socialinės atskirties pojūtį ⁽²⁷⁾;
- Y. kadangi dirbančiųjų skurdą patiriantys asmenys dažnai dirba darbą, kuriam būdingos nepriimtinos darbo sąlygos, pvz., darbas be kolektyvinės sutarties, darbo laiko ⁽²⁸⁾ pažeidimai ir rizika darbuotojų sveikatai ir saugai;
- Z. kadangi esant ekonomikos nuosmukiui tokių darbuotojų padėtis darbo rinkoje yra dar silpnesnė;
- AA. kadangi apskritai ne visą darbo laiką dirbantys asmenys, ypač ne savo noru ne visą darbo laiką dirbantys asmenys, patiria didesnę skurdo riziką, kai susideda įvairūs rizikos veiksniai (be kita ko, mažas darbo užmokestis, nepastovus darbas, tai, kad jie yra vieninteliai šeimos maitintojai ir turi priklausomų šeimos narių) ⁽²⁹⁾;
- AB. kadangi 2019 m. didelį materialinį nepriteklių patyrė 5,8 proc. visų ES 27 gyventojų ir kadangi daugelyje regionų ir bendruomenių pasitaiko ypač didelio skurdo atvejų; kadangi, atsižvelgiant į COVID-19 pandemiją, tikėtina, kad ši dalis gerokai padidės, todėl problema tampa dar aktualesnė;
- AC. kadangi energijos nepriteklis yra visoje Europoje plačiai paplitusi problema, nes 50–125 mln. žmonių negali sau leisti užsitikrinti tinkamo būsto šildymo ⁽³⁰⁾; kadangi 11 proc. ES namų ūkių neturi prieigos prie interneto ⁽³¹⁾;

⁽²⁵⁾ Materialinis nepriteklis yra padėtis, kai turima ekonominių sunkumų, apibrėžiamų kaip priverstinis negebėjimas (o ne pasirinkimas) sumokėti už neplanuotas išlaidas ar įpirkti vienos savaitės metines atostogas ne namuose, kas antrą dieną valgyti mėsos, vištienos ar žuvies, įpirkti pakankamą būsto šildymą ar ilgalaikio vartojimo prekes, tokias kaip skalbyklė ar spalvotą televizorių. Savo ruožtu, didelis materialinis nepriteklis reiškia, kad asmenys neįstengia sumokėti už bent 4 iš toliau nurodytų 11 kategorijų paslaugų ar daiktų: įmokų už hipoteką ar nuomą, sąskaitų už komunalines paslaugas, įmokų už išperkamąją nuomą ar kitos rūšies paskolų, savaitę trunkančias metines atostogas, mėsos ir (arba) žuvies arba baltymais jiems lygiavertį patiekalą kas antrą dieną, nenumatytas finansines išlaidas, telefoną (įskaitant mobiliųjį), spalvotą televizorių, skalbimo mašiną, automobilį ar šildymą (https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Quality_of_life_indicators_-_material_living_conditions#General_overview);

⁽²⁶⁾ Rodiklis „asmenys, gyvenantys labai mažo darbo intensyvumo namų ūkiuose“ apibrėžiamas kaip skaičius asmenų, gyvenančių namų ūkyje, kurio darbingo amžiaus nariai per ankstesnius 12 mėnesių dirbo mažiau kaip 20 proc. viso galimo dirbti darbo laiko. Namų ūkio darbo intensyvumas yra bendro mėnesių, kuriuos darbingo amžiaus namų ūkio nariai dirbo per tiriamąjį pajamų laikotarpį, skaičiaus ir bendro to paties namų ūkio narių mėnesių, kuriuos jie teoriškai galėjo dirbti per tą patį laikotarpį, skaičiaus santykis. Darbingo amžiaus asmuo yra 18–59 metų amžiaus asmuo, išskyrus 18–24 metų amžiaus besimokančius asmenis. Namų ūkiai, kuriuos sudaro tik vaikai, jaunesni nei 25 metų amžiaus besimokantys asmenys ir (arba) 60 metų ar vyresni asmenys, apskaičiuojant rodiklius neįtraukiami.

⁽²⁷⁾ EUROFOUND, „Dirbančiųjų skurdas ES“ (angl. „In-work poverty in the EU“). 2017 m. rugsėjo 5 d.

⁽²⁸⁾ Kaip apibrėžta Darbo laiko direktyvoje (OL L 299, 2003 11 18, p. 9).

⁽²⁹⁾ EUROFOUND, „Dirbančiųjų skurdas ES“ (angl. „In-work poverty in the EU“). 2017 m. rugsėjo 5 d.

⁽³⁰⁾ https://ec.europa.eu/energy/content/introduction-5_lt

⁽³¹⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Digital_economy_and_society_statistics_-_households_and_individuals/lts

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- AD. kadangi namų ūkių⁽³²⁾ skurdas mažėja⁽³³⁾ lėtai: kas ketvirtam jaunesniam nei 18 metų vaikui gresia skurdas ar socialinė atskirtis, taigi jie lieka užstrigę iš kartos į kartą perduodamos nepalankios socialinės padėties cikle⁽³⁴⁾; kadangi su skurdu dažniausiai susiduria vienišos motinos ar vieniši tėvai (34,2 proc.) ir daugiavaikės šeimos⁽³⁵⁾; kadangi skurdas labiau gresia šeimoms, turinčioms neigalų vaiką ar neigalių artimųjų;
- AE. kadangi nuoma daugumoje valstybių narių nuolat auga; kadangi per didelių išlaidų būstui rodiklis⁽³⁶⁾ ES yra 9,6 proc., o tai reiškia, kad tuose būstuose gyvenantys žmonės būstui išleidžia 40 proc. ar daugiau savo ekvivalentinių disponuojamųjų pajamų⁽³⁷⁾; kadangi kai kuriose valstybėse narėse per didelių išlaidų būstui rodiklis yra 50–90 proc.⁽³⁸⁾; kadangi ES mažas pajamas gaunančių ir būstą nuomojančių asmenų namų ūkių išlaidų būstui mediana siekia 20–45 proc. jų disponuojamųjų pajamų;
- AF. kadangi vienas iš pagrindinių grynojo turto skirtumų didėjimo veiksnių yra būsto kainų pokyčiai; kadangi įperkamo būsto trūkumas tampa didžiausiu nelygybę skatinančiu veiksniu daugelyje valstybių narių;
- AG. kadangi benamystė auga visur Europoje ir skaičiuojama, kad 2019 m. apie 700 000 žmonių buvo benamiai⁽³⁹⁾, t. y. 70 proc. daugiau nei prieš dešimtmetį⁽⁴⁰⁾;
- AH. kadangi apskaičiuota, kad 2017 m. 18–24 metų amžiaus jaunuolių, kurie ir dirbdami patyrė skurdo riziką, skaičius Europos Sąjungoje siekė 11 proc., o Rumunijoje – net 28,2 proc.⁽⁴¹⁾;
- AI. kadangi skursta vis daugiau vyresnio amžiaus žmonių: skurdo rizikos lygis vyresnių nei 65-erių metų gyventojų amžiaus grupėje vidutiniškai siekė 16,1 proc. (ES 27); kadangi šis skaičius toliau augs, nes daugėja mažų garantijų ir netipinių darbo santykių, kurie vyrauja vyresnio amžiaus žmonių grupėje⁽⁴²⁾;
- AJ. kadangi dirbančiųjų skurdas, kuris neleidžia darbuotojams ir jų šeimoms tapti ekonomiškai savarankiškiems, lemia tai, kad darbas praranda savo esminę prasmę – užtikrinti deramą gyvenimo lygį sau ir savo šeimai;
- AK. kadangi Europos Tarybos Europos socialinės chartijos 4 straipsnyje nustatyta, kad visi darbuotojai turi teisę į teisingą atlyginimą, kuris turi būti pakankamas, kad jiems ir jų šeimoms užtikrintų deramą gyvenimo lygį;

Kolektyvinių derybų aprėpties mažėjimas

- AL. kadangi per paskutinius tris dešimtmečius EBPO šalyse sudaromų kolektyvinių sutarčių vidutiniškai sumažėjo nuo 46 iki 32 proc.; kadangi bent 14-oje ES valstybių narių 50 proc. darbuotojų dirba be kolektyvinės sutarties; kadangi tik septyniose valstybėse narėse daugiau nei 80 proc. visų darbuotojų dirba pagal kolektyvinę darbo sutartį⁽⁴³⁾; kadangi nuosmukis buvo sparčiausias tose šalyse, kuriose kolektyvinės derybos buvo struktūrinių reformų objektas⁽⁴⁴⁾;

⁽³²⁾ Atliekant socialinių sąlygų tyrimus namų ūkis apibrėžiamas kaip namų ūkio tvarkymo vienetas arba, pagal funkcijas, kaip socialinis vienetas: turintis bendrą tvarką; turintis bendrų namų ūkio išlaidų ar kasdinių poreikių; turintis bendrą gyvenamąją vietą. Namų ūkis yra vienas atskirai gyvenantis asmuo arba žmonių, nebūtinai susijusių giminių ryšiais, grupė, gyvenanti tuo pačiu adresu ir bendrai tvarkanti namų ūkį, t. y. kartu valganti bent kartą per dieną ir besidalijanti svetaine.

⁽³³⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10163468/3-16102019-CP-EN.pdf/edc3178f-ae3e-9973-f147-b839ee522578>

⁽³⁴⁾ Eurostatas, „ES pajamų ir gyvenimo sąlygų statistikos (ES SPGS) metodika. 2011 – iš kartos į kartą išliekančios nepalankios sąlygos“ (angl. „EU statistics on income and living conditions (EU-SILC) methodology – 2011 intergenerational transmission of disadvantages“)([https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/EU_statistics_on_income_and_living_conditions_\(EU-SILC\)_methodology_-_2011_intergenerational_transmission_of_disadvantages](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/EU_statistics_on_income_and_living_conditions_(EU-SILC)_methodology_-_2011_intergenerational_transmission_of_disadvantages)).

⁽³⁵⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Quality_of_life_indicators_-_material_living_conditions#General_overview

⁽³⁶⁾ Gyventojų, gyvenančių namų ūkiuose, kurių visos išlaidos būstui (atskaičius pašalpas būstui) sudaro daugiau kaip 40 proc. visų namų ūkio disponuojamųjų pajamų (atskaičius pašalpas būstui), procentinė dalis.

⁽³⁷⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Housing_statistics/lt#B.C5.ABsto_prieinamumas

⁽³⁸⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tessi163/default/table?lang=en>

⁽³⁹⁾ <https://www.europarl.europa.eu/news/en/agenda/briefing/2020-01-13/11/housing-urgent-action-needed-to-address-homelessness-in-europe>

⁽⁴⁰⁾ https://www.feantsa.org/public/user/Resources/magazine/2019/Spring/Homeless_in_Europe_magazine_-_Spring_2019.pdf; <https://www.feantsa.org/en/news/2020/07/23/fifth-overview-of-housing-exclusion-in-europe-2020>

⁽⁴¹⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20190122-1?inheritRedirect=true>

⁽⁴²⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tessi012/default/table?lang=en>

⁽⁴³⁾ EBPO, Visser (2016 m.) ICTWSS duomenų bazė.

<https://www.etuc.org/en/document/etuc-reply-first-phase-consultation-social-partners-under-article-154-tfeu-possible-action>, Nr. 15, p. 6.

⁽⁴⁴⁾ EUROFOUND, „Darbo santykiai. 2015–2019 m. raida“ (angl. „Industrial relations: Developments 2015–2019“), 2020 m. gruodžio 11 d.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- AM. kadangi gerai koordinuojamos plačios aprėpties kolektyvinių derybų sistemos skatina gerą darbo rinkos veiklą ir kadangi darbuotojų, kuriems taikomos kolektyvinės sutartys, darbo sąlygos paprastai yra geresnės ir darbo aplinka kokybiškesnė nei tų, kuriems tokios sutartys netaikomos;
- AN. kadangi šalių, kuriose darbuotojai neturi teisės steigti profesinių sąjungų ar į jas jungtis, skaičius visame pasaulyje išaugo nuo 92 (2018 m.) iki 107 (2019 m.); kadangi šis augimas buvo didžiausias Europoje; kadangi 40 proc. Europos šalių darbuotojams draudžiama jungtis į profesines sąjungas, o 68 proc. šalių buvo pažeidžiama teisė streikuoti ir 50 proc. pažeidžiama teisė vesti kolektyvines derybas⁽⁴⁵⁾;
- AO. kadangi kaimo vietovėse sunkiau užtikrinti profesinių sąjungų atstovavimą darbuotojams ir derėtis dėl kolektyvinių vietos ir sektorių susitarimų, tačiau tai taip pat priklauso nuo sektoriaus;
- AP. kadangi darbo užmokesčio augimas euro zonoje 2000–2016 m. buvo mažesnis už našumo augimą⁽⁴⁶⁾; kadangi darbo užmokesčio didėjimas atsiliko nuo pridėtinės vertės didėjimo ir dėl to įsitvirtino esama nelygybė;
- AQ. kadangi kolektyvinėmis derybomis ir sektorių kolektyvinėmis sutartimis reguliuojamas ne tik darbo užmokesčio dydis, bet ir darbo sąlygos, pvz., darbo laikas, mokamos atostogos, atostogos ir kvalifikacijos kėlimo galimybės;
- AR. kadangi stiprūs socialiniai partneriai ir kolektyvinės derybos gali daryti teigiamą poveikį bendram darbo užmokesčio lygiui Europoje, įskaitant minimalųjį darbo užmokestį ir darbo užmokesčio medianą; kadangi kolektyvinėmis derybomis užtikrinama, kad darbuotojai būtų išklausyti ir gerbiami; kadangi esama aiškos teigiamos sąsajos tarp darbuotojų dalyvavimo darbo vietoje ir įmonės veiklos rezultatų bei pajamų⁽⁴⁷⁾;

Netipinių ir mažų garantijų darbo sutarčių skaičiaus didėjimas

- AS. kadangi 2017 m. neigaliųjų užimtumo lygis buvo gerokai žemesnis (50,6 proc.) nei bendras užimtumo lygis (74,8 proc.)⁽⁴⁸⁾;
- AT. kadangi dėl to neigaliesiems kyla didesnė dirbančiųjų skurdo rizika (11 proc. arba 9,1 proc. ES vidurkis)⁽⁴⁹⁾;
- AU. kadangi tik 20,7 proc. neigalių moterų ir 28,6 proc. neigalių vyrų dirba visą darbo laiką⁽⁵⁰⁾;
- AV. kadangi kai kuriose valstybėse narėse įsidarbinę neigalieji dažnai praranda teisę į neigalumo išmokas, todėl jiems kyla didesnė dirbančiųjų skurdo rizika;

⁽⁴⁵⁾ <https://www.ituc-csi.org/IMG/pdf/2019-06-ituc-global-rights-index-2019-report-en-2.pdf>

⁽⁴⁶⁾ EBPO, „Pagerinkime savo padėtį derėdamiesi. Kolektyvinės derybos besikeičiančiame darbo pasaulyje“ (angl. „Negotiating Our Way Up: Collective Bargaining in a Changing World of Work“), 2019 m. lapkričio 18 d., pav. 3.10., p. 125.

⁽⁴⁷⁾ Van den Berg, A., Grift, Y., van Witteloostuijn, A., „Atstovavimo darbuotojams darbo vietoje poveikis įmonės veiklos rezultatams. Įvairių Europos šalių palyginimas“ (angl. „The effect of employee workplace representation on firm performance: a cross-country comparison within Europe“). Tyrimų dokumentas 2013-008, ACED 2013-016, Antverpeno universitetas, 2013 m. balandžio mėn.

⁽⁴⁸⁾ <https://www.europarl.europa.eu/news/lt/headlines/society/20200604STO80506/ep-ragina-parengti-nauja-plataus-uzmojo-es-strategija-del-negaliuos>

⁽⁴⁹⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/pdfscache/34425.pdf>

⁽⁵⁰⁾ 2019 m. lyčių lygybės indeksas.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- AW. kadangi kai kuriose valstybėse narėse neigalieji, dirbantys neigaliųjų socialinėse įmonėse, nebūtinai turi darbuotojo statusą, darbuotojų teises ar garantuotą minimalųjį darbo užmokestį⁽⁵¹⁾;
- AX. kadangi paaiškėjo, kad integruoti neigaliuosius į darbo rinką po finansų krizės yra dar sunkiau⁽⁵²⁾;
- AY. kadangi per dešimt metų darbuotojų, gyvenančių namų ūkiuose, kuriems gresia skurdas, procentinė dalis padidėjo nuo 8 iki 9,4 proc. ir tai yra 20,5 mln. žmonių⁽⁵³⁾;
- AZ. kadangi nustatytas ryšys tarp didėjančio nestanartinių užimtumo formų skaičiaus ir didėjančios europiečių, kuriems gresia dirbančiųjų skurdas, dalies⁽⁵⁴⁾; kadangi dirbančiųjų skurdo rizika yra didesnė darbuotojams, dirbantiems ne visą darbo laiką ir pagal terminuotas darbo sutartis – jų dalis sudarė 16,2 proc., palyginti su 6,1 proc. darbuotojų, dirbančių pagal neterminuotas darbo sutartis;
- BA. kadangi išsilavinimo lygis yra labai susijęs su dirbančiųjų skurdo rizika; kadangi daug didesnė dirbančiųjų skurdo rizika kyla žemos kvalifikacijos darbuotojams; kadangi kai kuriose valstybėse narėse dirbančiųjų skurdas gresia net ir aukštos kvalifikacijos darbuotojams⁽⁵⁵⁾;
- BB. kadangi ES taikoma skirtinga darbo užmokesčio nustatymo praktika;
- BC. kadangi valstybių narių minimaliojo darbo užmokesčio sistemos (ten, kur jų yra) itin skiriasi savo taikymo sritimi ir aprėptimi⁽⁵⁶⁾; kadangi minimaliojo darbo užmokesčio sistemos taip pat skiriasi savo absoliučiu ir santykinu lygiu ir kadangi esama didelių aprėpties ir pakankamumo siekiant užtikrinti orų gyvenimą skirtumų; kadangi net tuo atveju, jei atsižvelgus į kainų skirtumus šie skirtumai sumažėja, perkamosios galios skirtumai išlieka⁽⁵⁷⁾; kadangi minimalųjį darbo užmokestį gaunančių žmonių procentinė dalis valstybėse narėse taip pat gerokai skiriasi;
- BD. kadangi tik trijose valstybėse narėse minimalusis darbo užmokestis yra nuolat didesnis nei nustatyta skurdo riba (60 proc. bruto medianos), o kitose valstybėse narėse jį gaunantys asmenys nėra apsaugoti nuo skurdo; kadangi tam tikriems sektoriams, darbuotojų grupėms ir darbo santykių formoms kai kada netaikoma minimaliojo darbo užmokesčio tvarka ar kolektyviniai susitarimai;
- BE. kadangi minimalųjį darbo užmokestį gaunantiems darbuotojams dažnai sunku sudurti galą su galu; kadangi, konkrečiai, 7 iš 10 minimalųjį darbo užmokestį gaunančių darbuotojų kyla bent „tam tikrų“ sunkumų siekiant sudurti galą su galu, palyginti su 5 iš 10 kitų darbuotojų, ir tarp valstybių narių esama didelių skirtumų⁽⁵⁸⁾;
- BF. kadangi dėl užimtumo sumažėjimo per 2008 m. finansų krizę itin pagausėjo žmonių, dirbančių netipinio užimtumo sąlygomis, trumpalaikį darbą ir darbą ne visą darbo laiką, įskaitant ne savo noru ne visą darbo laiką dirbamą darbą⁽⁵⁹⁾; kadangi ne savo noru ne visą darbo laiką dirbantys darbuotojai dažniausiai dirba pagrindinių arba žemesnio lygio paslaugų srityse ir sektoriuose ir jiems kyla didžiausia dirbančiųjų skurdo rizika; kadangi daugiau nei trečdalis ne visą darbo laiką dirbančių darbuotojų yra priversti dirbti ne visą darbo laiką ir kas antras darbuotojas dirba pagal trumpalaikes darbo sutartis⁽⁶⁰⁾;

⁽⁵¹⁾ https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/documents/empl/dv/empl20141120-wss-people-disabilities-/empl20141120-wss-people-disabilities-en.pdf

⁽⁵²⁾ Eurostat statistikos vadovas *Statistics Explained*, „Europos 2020 m. rodikliai. Skurdas ir socialinė atskirtis“ (angl. „Europe 2020 indicators – poverty and social exclusion“), 2020 m. birželio 11 d. (https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Archive:Europe_2020_indicators_-_poverty_and_social_exclusion&oldid=394836).

⁽⁵³⁾ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=89&furtherNews=yes&langId=en&newsId=9378>

⁽⁵⁴⁾ EUROFOUND, „Dirbančiųjų skurdas ES“ (angl. „In-work poverty in the EU“). 2017 m. rugsėjo 5 d.

⁽⁵⁵⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_peps04/default/table?lang=en

⁽⁵⁶⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Minimum_wage_statistics/lt

⁽⁵⁷⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Minimum_wage_statistics#Minimum_wages_expressed_in_purchasing_power_standards

⁽⁵⁸⁾ EUROFOUND, „Minimalusis darbo užmokestis 2020 m. Metinė peržiūra“ (angl. „Minimum wages in 2020: Annual review“), 2020 m. birželio 4 d.

⁽⁵⁹⁾ ETUI, leidinys „Benchmarking Working Europe 2019“, skyrius „Darbo rinka ir socialiniai pokyčiai“ (angl. „Labour market and social developments“), 2019 m.

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=89&furtherNews=yes&langId=lt&newsId=9378>

⁽⁶⁰⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/587285/IPOL_STU\(2016\)587285_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/587285/IPOL_STU(2016)587285_EN.pdf)

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- BG. kadangi standartinės neterminuotos darbo visą darbo laiką sutartys sudaro tik 59 proc. viso užimtumo ES, o netipinio užimtumo ir dažnai (tačiau ne visada) mažų garantijų darbo nuolat daugėja ⁽⁶¹⁾;
- BH. kadangi trumpalaikis užimtumas neskatina darbuotojų įgūdžių ugdymo, mokymo ir pritaikymo atsižvelgiant į kintantį darbo pasaulį;
- BI. kadangi esama didelių darbuotojų, dirbančių mažų garantijų darbą ES didmeninės ir mažmeninės prekybos, transporto, apgyvendinimo, maitinimo paslaugų ⁽⁶²⁾ ir kultūros bei renginių organizavimo sektoriuose, skaičiaus svyravimų;
- BJ. kadangi dirbančiųjų skurdą gali patirti ir jauni aukštą išsilavinimą turintys specialistai, ypač tose valstybėse narėse, kuriose aukštas jaunimo nedarbo lygis; kadangi dirbančiųjų skurdą patiriančių jaunuolių, turinčių universitetinį išsilavinimą, procentinė dalis, palyginti su menką išsilavinimą turinčiu jaunimu, yra mažesnė, tačiau kai kuriose valstybėse narėse ji tebėra didelė; kadangi šie jauni suaugusieji dažnai turi tenkintis mažu darbo užmokesčiu, nesąžiningomis darbo sąlygomis, fiktyviu savarankišku darbu, netipinėmis darbo sutartimis ar net nedeklaruojamu darbu ⁽⁶³⁾;
- BK. kadangi papildomos pajamos, didesnis lankstumas, patirties įgijimas, klientų pritraukimas ir galimybių trūkumas tradicinėje darbo rinkoje, regis, yra pagrindinės priežastys, skatinančios dirbti platformose; kadangi darbas platformose apskritai turi teigiamą įtaką integracijai į darbo rinką ⁽⁶⁴⁾; kadangi darbas platformose yra nevienalytis ir todėl vienodo sprendimo taikymas visais atvejais (angl. one size fits all) trukdytų svarbių darbo formų atsiradimui ⁽⁶⁵⁾;
- BL. kadangi 2019 m. liepos mėn. buvo įsteigta Europos darbo institucija (EDI), kurios tikslas – padėti valstybėms narėms ir Komisijai veiksmingai taikyti ir vykdyti Sąjungos teisės aktus, susijusius su darbo jėgos judumu ir socialinės apsaugos koordinavimu; kadangi tikimasi, kad iki 2024 m. EDI pradės dirbti visu pajėgumu;
- BM. kadangi nepaisant to, jog Komisija pranešė apie ketinimą pateikti pasiūlymą dėl Europos socialinio draudimo numerio, jokių konkrečių pasiūlymų iki šiol pateikta nebuvo;
- BN. kadangi 2018 m. suaugusiųjų mokymosi lygis ES buvo 11,1 proc., o 2020 m. siektinas rodiklis buvo 15 proc. ⁽⁶⁶⁾; kadangi, nors technologijos ir inovacijos gali atverti daugybę galimybių, daugiau kaip 40 proc. suaugusiųjų ES neturi pagrindinių skaitmeninių įgūdžių;

Ekonominiai ir socialiniai COVID-19 pandemijos padariniai

- BO. kadangi per 2008 m. finansų krizę labai stipriai ir staiga išaugo nedarbas bei padaugėjo netipinių ir mažų garantijų darbo santykių atvejų, o per COVID-19 krizę vis svarbesni tampa socialiniai klausimai, nes prarandamos darbo vietos, daugėja dirbančiųjų ne visą darbo laiką ir kyla pavojus ekonominiam išlikimui, pavyzdžiui, mažoms ir vidutinėms įmonėms (MVI), smulkiesiems amatininkams, smulkiesiems prekybininkams ir pasienio darbuotojams; kadangi vidurinioji klasė mažėja, didėja skirtumai tarp turtingų ir vargšų, o auganti disbalansą valstybių narių viduje ir tarp valstybių narių dar labiau didina COVID-19 krizė;
- BP. kadangi 2020 m. balandžio mėn. per COVID-19 pandemiją 50 proc. ES darbuotojų buvo sutrumpintas darbo laikas: daugiau kaip trečdaliui šių darbuotojų (34 proc.) darbo laikas sutrumpintas „gerokai“, o 16 proc. jis sutrumpintas „šiek tiek“ ⁽⁶⁷⁾;
- BQ. kadangi 75 proc. ES piliečių mano, jog jų finansinė padėtis šiuo metu yra prastesnė nei prieš COVID-19 pandemiją, 68 proc. respondentų teigia, kad patiria sunkumų pragyventi, o 68 proc. teigia be pajamų negalėsiantys išlaikyti savo gyvenimo lygio ilgiau kaip tris mėnesius; kadangi 16 proc. darbuotojų ES mano, jog artimiausioje ateityje gali prarasti darbą ⁽⁶⁸⁾;

⁽⁶¹⁾ EUROFOUND, „Dirbančiųjų skurdas ES“ (angl. „In-work poverty in the EU“). 2017 m. rugsėjo 5 d. (<https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2017/in-work-poverty-in-the-eu>).

⁽⁶²⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20200511-1>

⁽⁶³⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20200511-1>

⁽⁶⁴⁾ https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef18001en.pdf

⁽⁶⁵⁾ https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef18001en.pdf

⁽⁶⁶⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20190517-1>

⁽⁶⁷⁾ Eurofound, „Living, working and COVID-19 dataset“, 2020 m. rugsėjo 28 d. (<http://eurofound.link/covid19data>).

⁽⁶⁸⁾ Eurofound, „Living, working and COVID-19 dataset“, 2020 m. rugsėjo 28 d. (<http://eurofound.link/covid19data>).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- BR. kadangi dėl COVID-19 pandemijos kilusi ekonomikos krizė gali turėti rimtų ir ilgalaikių pasekmių darbo rinkai, ypač jaunuoliams ir pažeidžiamiems darbuotojams, nes jie gali būti priversti dirbti mažų garantijų darbą ir užimti netipines darbo vietas, o tai labai pablogins darbo sąlygas ir dar labiau padidins nelygybę;
- BS. kadangi dėl šių priežasčių labai tikėtina, kad COVID-19 pandemija turės tiesioginį poveikį skurdo didėjimui ir dirbančiųjų skurdo didėjimui ⁽⁶⁹⁾, ypač pažeidžiamiausiose visuomenės grupėse;
- BT. kadangi COVID-19 pandemija parodė, jog reikalinga įtraukesnė socialinė apsauga, apimanti visų tipų darbuotojus, ypač savarankiškai dirbančius asmenis ir platformų darbuotojus;
- BU. kadangi menkai apmokamų ir gerai apmokamų darbo vietų skaičius toliau didėja, tačiau vidutiniškai apmokamų profesijų skaičius mažėja; kadangi menkai apmokamos darbo vietos nereiskia, jog tai žemos kvalifikacijos darbas, ypač platformų darbuotojų atveju; kadangi didėja labai išsilavinusių darbuotojų paklausa, net ir menkai apmokamose darbo vietose;

1. pabrėžia, jog pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 31 straipsnį ES privalo užtikrinti, kad visiems darbuotojams būtų sudarytos jų sveikatą, saugą ir orumą atitinkančios darbo sąlygos, ir ragina atkreipti dėmesį į tai, kad skurdas ir atskirtis nuo darbo rinkos ir visuomenės didina nelygybę ir segregaciją; primena, kad įgyvendindamos savo politiką Komisija ir valstybės narės turėtų toliau stiprinti ES socialinį modelį ir atsižvelgti į reikalavimus, susijusius su didelio užimtumo skatinimu, deramo gyvenimo lygio ir tinkamos socialinės apsaugos visiems užtikrinimu, kova su skurdu ir socialine atskirtimi;

2. pabrėžia, kad ES sutartyje nustatyta pagrindinė Sąjungos pareiga siekti Europos tvaraus vystymosi, remiantis, be kita ko, labai konkurencinga socialine rinkos ekonomika, kuria siekiama visiško užimtumo ir socialinės pažangos bei aukšto lygio apsaugos; pabrėžia, kad ES turėtų kovoti su socialine atskirtimi ir diskriminacija bei skatinti socialinį teisingumą ir apsaugą, moterų ir vyrų lygybę, kartų solidarumą ir vaiko teisių apsaugą;

3. sutinka su Komisija, kad pajamų nelygybė ES, kaip pasaulio regione, yra mažesnė nei kai kuriose kitose stipriausiai išsivysčiusios ekonomikos šalyse, tačiau tai vis dar kelia susirūpinimą; pabrėžia, kad didelė nelygybė kelia nerimą dėl teisingumo, nes išsilažėjusi nelygybė gali lemti galimybių nelygybę ir sumažinti potencialų augimą; pabrėžia, kad palyginti didelė nelygybė gali būti siejama su didesne skurdo rizika ir ryškesne socialine atskirtimi bei didesniu skaičiumi finansinių sunkumų patiriančių asmenų, todėl dėl jos gali sumažėti socialinė sanglauda ⁽⁷⁰⁾;

4. pažymi, kad net jeigu skirtingose valstybėse narėse moterų skurdo lygis labai nevienodas, skurdo ir socialinės atskirties rizika, patiriama rizikos grupėse, kurioms priklauso vyresnio amžiaus moterys, vienišos moterys ir vienišos motinos, pabėgėlės ir migrantės, nebaltaodės moterys, etninėms mažumoms priklausančios moterys, homoseksualios, biseksualios ir translytės moterys bei neigalios moterys, yra didelė, o vidutinė tendencija yra ta, kad moterys dažniau nei vyrai patiria skurdo ir socialinės atskirties riziką (2018 m. ES – 22,8 proc.); pažymi, kad dėl kitų tarpsektorinių rizikos veiksnių, pvz., neveiklumo, vaikų ir priklausomų šeimos narių priežiūros paslaugų trūkumo, kai kurių konkrečių kategorijų moterų yra labiau pažeidžiamos skurdo rizikos požiūriu nei kitos;

5. pabrėžia, kad vienam iš dviejų migrantų, kilusių iš ES nepriklausančių šalių, gresia skurdas arba socialinė atskirtis, kad darbo be garantijų lygis yra ypač aukštas tarp moterų migrantų ir pabėgėlių, o priklausomų ar neteisėto statuso asmenų skurdo lygis yra itin aukštas; pabrėžia, kad keturi iš penkių romų bendruomenių narių gauna mažesnes nei skurdo riba pajamas ir kad mažiau nei viena iš penkių romų tautybės moterų (16 metų ir vyresnių) dirba; pabrėžia, kad diskriminacija, susijusi su galimybėmis šviestis, mokytis ir gauti darbą (ir su šių paslaugų kokybe), taip pat yra esamą padėtį lemiantis veiksnys; ragina ES bendradarbiauti su valstybėmis narėmis siekiant užtikrinti visapusišką ES ir nacionalinių užimtumo standartų įgyvendinimą be jokios diskriminacijos, be kita ko, taikant veiksmingus, nepriklausomus ir visiems darbuotojams prieinamus stebėsenos, skundų teikimo ir žalos atlyginimo mechanizmus;

⁽⁶⁹⁾ <https://www.worldbank.org/en/topic/poverty/brief/projected-poverty-impacts-of-COVID-19>

⁽⁷⁰⁾ „Užimtumas ir socialinė raida Europoje 2019 m.“, <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8219>

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

6. atkreipia dėmesį į tai, kad, Eurostato duomenimis, šiuo metu ES valstybėse narėse skurde gyvena 64,6 mln. moterų ir 57,6 mln. vyrų, o tai rodo, kad skurdo poveikis moterims ir vyrams yra skirtingas; pažymi, kad šie skaičiai rodo, kiek moterų patiria poveikį, ir kad jie turi būti nagrinėjami atsižvelgiant ir į kitus rodiklius, pvz., amžių, tikėtiną gyvenimo trukmę, pajamų nelygybę, vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumus, namų ūkio tipą ir socialines išmokas, siekiant suprasti jų tikrąją prasmę; pabrėžia, kad moterų patiriamas skurdas gali būti nepakankamai įvertintas, ir ragina valstybes nares rinkti skurdo duomenis, atspindinčius asmens namų ūkį ir asmeninę realybę, kartu su atitinkamais duomenimis apie lygybę, ir atlikti skurdo statistikos ir politikos atsižvelgiant į lyčių aspektą analizę, nes negalima daryti prielaidos, kad namų ūkiuose vyrai ir moterys vienodai dalijasi išteklių;

Kovos su nelygybe priemonės

7. ragina Komisiją ir valstybes nares siekti panašių gyvenimo sąlygų tikslo skatinant aukštynkryptę socialinę ir ekonominę konvergenciją, kovojant su didėjančia nelygybe valstybėse narėse ir tarp jų, taip pat didinant solidarumą; ragina valstybes nares stiprinti kolektyvinių derybų sistemas ir užtikrinti minimalią socialinę apsaugą bei visas amžiaus grupes apimančią socialinės apsaugos sistemą; pabrėžia, kad šiuos tikslus galima pasiekti naudojantis tokiomis priemonėmis, kaip pirmame ramstyje nurodytos minimaliosios pajamos, minimalusis darbo užmokestis ir minimaliosios pensijos⁽⁷¹⁾ (bet jomis neapsiribojant), atsižvelgiant į kiekvienoje valstybėje narėje galiojančius teisės aktus ir turimą kompetenciją ir paisant bendrųjų Europos Sąjungos principų, įskaitant pagrindines teises, proporcingumą, teisinį tikrumą, lygybę prieš įstatymą ir subsidiarumą;

8. primena Komisijai ir valstybėms narėms, kad dirbančiųjų skurdo prevencija ir panaikinimas turi būti bendro tikslo mažinti skurdą Europos Sąjungoje dalis;

9. mano, kad galimybė naudotis kokybiškomis, įperkamos ir prieinamos paslaugomis (visų pirma viešosiomis paslaugomis) yra labai svarbi norint sumažinti nelygybę ir skurdo lygį; todėl mano, kad valstybėms narėms labai svarbu imtis priemonių, kuriomis būtų užtikrinama prieiga prie kokybiškų paslaugų ir atitinkamai visuotinė prieiga prie sveikatos apsaugos, švietimo, įperkamo būsto, energijos tiekimo ir socialinės apsaugos;

10. yra įsitikinęs, kad principas „darbas – geriausia kovos su skurdu priemonė“ šiandien tinka ne visais atvejais, nes tam tikruose sektoriuose mokamas mažas darbo užmokestis ir taikomos mažų garantijų darbo sąlygos (įskaitant įvairių formų netipines darbo sutartis), o tai daro poveikį socialinės apsaugos sistemų tvarumui ir tinkamumui; taip pat yra įsitikinęs, kad veiksmingos kolektyvinės sutartys ir teisės aktais nustatytas minimalusis darbo užmokestis tinkamais atvejais gali būti svarbios kovos su skurdu priemonės;

11. primena, kad ekonomikos augimas yra bene svarbiausias mažų garantijų darbo ir skurdo problemos sprendimo veiksnys; mano, kad reikia skatinti verslumą, įskaitant moterų ir jaunimo verslumą; primena, kad reikia remti MVĮ, nes jos kuria darbo vietas ir gerovę ir yra Europos ekonominės struktūros pagrindas; primena, kad MVĮ palaiko teritorijų gyvybingumą, prisideda prie inovacijų ir konkurencingos, įvairios ir tvarios darbo rinkos kūrimo; pabrėžia, kad Europos teisės aktai turi būti palankūs įmonėms, ypač MVĮ;

12. ragina Komisiją ir valstybes nares, laikantis TDO konvencijose nustatytų išipareigojimų, atsižvelgiant į pataisytą Europos socialinę chartiją ir išipareigojimą laikyti Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plano ir DVT, skatinti kolektyvines derybas; ragina valstybes nares pakoreguoti savo nacionalinius teisės aktus, kuriais varžomos kolektyvinės derybos ir teisė jungtis į asociacijas, derėtis dėl kolektyvinių sutarčių ir jas sudaryti, taip pat paisyti teisės į teisingą minimalųjį darbo užmokestį ir ją užtikrinti, jei aktualu;

13. pabrėžia, kad dėl technologijų raidos ir ekonomikos struktūros pokyčių daugiau ekonominės veiklos ir aukštos kvalifikacijos darbo vietų telkiasi metropolinėse zonose, o tai didina socialinę ir geografinę nelygybę; ragina Komisiją ir valstybes nares didinti investicijas į skaitmenines technologijas kaimo vietovėse, kad būtų gerinamos viešosios paslaugos, jų kokybė ir veiksmingumas, kuriais nauji paslaugų teikimo atokiuose ir sunkiai pasiekiamuose regionuose metodai ir atitinkamai mažinama nelygybė bei didinamos užimtumo galimybės;

14. palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl igūdžių darbotvarkės; pažymi, kad žemas išsilavinimo lygis yra viena iš esminių dirbančiųjų skurdo priežasčių, kurią reikia šalinti;

⁽⁷¹⁾ Pirmas įprasto trijų ramsčių požiūriu į pensijas ramstis apima valstybės mokamas pensijas, kurias administruoja valstybė ir kurios paprastai finansuojamos iš socialinio draudimo įmokų ir (arba) bendrųjų mokestinių pajamų pagal einamojo finansavimo modelį. Šaltinis: EPRS informacinis pranešimas „Europos Sąjungos pensijų sistemos: tinkamos ir tvarios?“ (angl. *European Union pension systems: adequate and sustainable?*), 2015 m. lapkritis.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

15. ragina valstybes nares visiems užtikrinti vienodas įtraukaus švietimo ir mokymo galimybes ir dėti daugiau pastangų siekiant sumažinti mokyklos nebaigusių asmenų skaičių;
16. pabrėžia, kad siekiant sumažinti nelygybę ir pagerinti darbuotojų galimybes prisitaikyti prie kintančios darbo rinkos, taip pat padėti jiems į ją patekti, itin svarbu kokybiškas švietimas nuo pat mažens, profesinis rengimas ir mokymas, perkvalifikavimas ir kvalifikacijos kėlimas;
17. todėl ragina valstybes nares glaudžiai bendradarbiauti su socialiniais partneriais, švietimo ir mokymo paslaugų teikėjais, įmonėmis ir kitais suinteresuotaisiais subjektais siekiant sustiprinti ir pagerinti švietimo ir mokymo sistemas bei jų kokybę ir aktualumą darbo rinkos ir savarankiško tobulėjimo požiūriu, be kita ko, siekiant užtikrinti žmonių galimybę mokytis visą gyvenimą;
18. pabrėžia, kad dėl skaitmeninės transformacijos ir augančio aukštos kvalifikacijos darbo vietų skaičiaus reikia tikslinių investicijų į mokymąsi visą gyvenimą; ragina Komisiją ir valstybes nares teikti nuoseklią ir visapusišką paramą reikiamiems skaitmeniniams įgūdžiams ugdyti, taip pat ir vyresniems darbuotojams; todėl ragina skirti tikslinių investicijų į perkvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą skaitmeninėje srityje, kad darbuotojai galėtų prisitaikyti prie pokyčių ir užsitikrinti geresnį darbo užmokestį;
19. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti jaunimui atitinkamo lygio išsilavinimą ir mokymą, kad jie atitiktų darbo rinkos poreikius ir galėtų susidoroti su iššūkiais, gautų žinių apie savo darbo ir socialines teises, taigi galėtų išvengti netipinio ar mažų garantijų darbo;
20. primena Komisijai ir valstybėms narėms, kad esant konfliktui tarp pagrindinių ekonominių laisvių ir visuotinių pagrindinių socialinių ir darbo teisių pastarosios būtų traktuojamos taip pat kaip ekonominės laisvės bendrojoje rinkoje;
21. ragina parengti visa apimančią Europos kovos su skurdu strategiją, kurioje būtų nustatyti plataus užmojo skurdo mažinimo ir ypač didelio skurdo panaikinimo Europoje iki 2030 m. tikslai, atitinkantys Europos socialinių teisių ramstyje nustatytus principus ir suderinami su DVT;
22. ragina valstybes nares ir Komisiją visapusiškai pasinaudoti finansinėmis priemonėmis, pvz., Jaunimo garantijų iniciatyva, ir ES programomis, kovojant su jaunimo nedarbo problema, didinant jaunuolių galimybes įsidarbinti ir skatinti juos dirbti stabiliose ir saugiose darbo vietose;
23. ragina Komisiją ir valstybes nares imtis realių veiksmų kovojant su mokesčių vengimu ir mokestiniu sukčiavimu – tai svarbi ekonominės nelygybės mažinimo priemonė, padedanti gerinti mokestinių pajamų surinkimą valstybėse narėse;
24. ragina Komisiją atnaujinti kooperatyvų ir socialinės ekonomikos įmonių steigimo ir plėtros sistemą, kurioje iš esmės daugiau dėmesio būtų skiriama sąžiningoms darbo sąlygoms ir darbuotojų įgalėjimui;
25. ragina Komisiją ir valstybes nares imtis iniciatyvų, kuriomis būtų skatinamas moterų įgalėjimas pasitelkiant švietimą, profesinį mokymą ir mokymąsi visą gyvenimą, taip pat galimybės gauti finansavimą, moterų verslumas ir moterų užimtumas į ateitį orientuotuose sektoriuose, siekiant užtikrinti galimybes gauti kokybišką darbą; ypač ragina labiau propaguoti gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos dalykus, skaitmeninį švietimą, dirbtinį intelektą ir finansinį raštingumą, siekiant kovoti su esamais švietimo stereotipais ir užtikrinti, kad daugiau moterų įsitrauktų į šiuos sektorius ir prisidėtų prie jų plėtros;
26. atkreipia dėmesį į nuolatinį dialogą su skurdą patiriančiomis moterimis ir sprendimus priimančiais asmenimis nacionaliniu, regioniniu ir ES lygmenimis rengiamuose forumuose siekiant stebėti dabartinės politikos ir (arba) paslaugų veiksmingumą ir siūlyti sprendimų;
27. atkreipia dėmesį į tai, kad būtina užtikrinti tinkamą NVO finansavimą, ir pabrėžia, kad jos turi gauti ES lėšų, kad galėtų teikti novatoriškas ir veiksmingas kovos su skurdu paslaugas;
28. palankiai vertina Komisijos ketinimą nedelsiant įvesti vaiko garantijų sistemą ⁽⁷²⁾;

⁽⁷²⁾ Kaip nurodyta Europos Parlamento 2015 m. lapkričio 24 d. rezoliucijoje dėl nelygybės mažinimo ypatingą dėmesį skiriant vaikų skurdui (OL C 366, 2017 10 27, p. 19) ir 2019–2024 m. Europos Komisijos politinėse gairėse, „Kad kiekvienas vaikas, kuriam reikia pagalbos, ją gautų, remdamasi Europos Parlamento pasiūlyta idėja sukursiu Europos vaiko garantijų sistemą“.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

29. ragina valstybes nares visiems užtikrinti galimybę gauti įperkamą, prieinamą, efektyviai energiją vartojantį ir sveiką būstą ir aktyviau remti socialinį būstą, įskaitant viešąjį būstą; ragina valstybes nares aktyviau keistis gerąja patirtimi veiksmingos socialinio būsto politikos srityje;

30. ragina valstybes nares ir vietos valdžios institucijas patvirtinti tinkamą būsto politiką, sudaryti sąlygas investicijoms į socialinį būstą ir įperkamą būstą ir jas skatinti, taip pat spręsti energijos nepritekliaus problemą;

31. turėdamas omenyje tai, kad dirbančiųjų skurdas ir benamystė yra tarpusavyje susiję, ragina Komisiją pasiūlyti ES nacionalinių benamystės strategijų sistemą; ragina valstybes nares skubiai imtis priemonių benamystės problemos prevencijai ir sprendimui, taip pat užkirsti kelią priverstiniam iškeldinimui;

32. pabrėžia, kad svarbu didinti iš naujojo „Europos socialinio fondo +“ (ESF+) skiriamą finansavimą labiausiai skurstantiems asmenims, nes tai yra pagrindinis Europos solidarumą skatinantis veiksnys ir galimybė kovoti su sunkiausių formų skurdu ES, pvz., maisto nepriteklumi ir vaikų skurdu;

Minimalių gyvenimo ir darbo sąlygų užtikrinimas

33. mano, kad siekiant užtikrinti deramas darbo ir įdarbinimo sąlygas skaitmeninės ekonomikos sektoriuje, taip prisidedant prie nelygybės mažinimo ir dirbančiųjų skurdo problemos sprendimo, būtina teisės aktų sistema, kuria būtų reglamentuojamos nuotolinio darbo sąlygos visoje ES;

34. ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl ES minimalių pajamų sistemos;

35. ragina Komisiją ir valstybes nares investuoti į aktyvią darbo rinkos politiką, kad Europos darbuotojai ir ekonomika taptų atsparesni, o darbuotojai įgytų vertingų įgūdžių;

36. palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl ES direktyvos, kuria būtų užtikrinta, kad darbuotojams ES būtų mokamas tinkamas minimalusis darbo užmokestis, iš kurio galima oriai pragyventi;

37. pabrėžia, kad direktyvoje turėtų būti numatyti aiškūs saugikliai toms valstybėms, kuriose darbo užmokestis paprastai nustatomas per kolektyvines derybas su socialiniais partneriais;

38. primena Komisijos 2019–2024 m. kadencijos politinėse gairėse⁽⁷³⁾ pasiūlytas priemones, kuriomis siekiama užtikrinti, kad darbuotojai Sąjungoje gautų deramą minimalųjį darbo užmokestį, sudarantį galimybes oriai gyventi šalyje, kurioje jie dirba;

39. primena, kad laikantis nemažinimo principo ir palankesnių nuostatų direktyvose dėl darbo teisių nustatyti minimalieji standartai, ir kad pavienės valstybės narės gali nustatyti aukštesnio lygio apsaugą ir standartus;

40. mano, kad šia direktyva turėtų būti užtikrinama (sudarant kolektyvines sutartis arba nustatant minimalųjį darbo užmokestį), kad nė vienas darbuotojas ar jo šeimos narys nesusidurtų su skurdo rizika ir kad visi galėtų pragyventi iš atlyginimo bei dalyvauti visuomenės gyvenime;

41. pabrėžia, kad galutinėje direktyvos redakcijoje turėtų būti užtikrinta, kad teisės aktais nustatytas minimalusis darbo užmokestis, jei taikomas, visada būtų didesnis už skurdo ribą;

42. ragina valstybes nares ir socialinius partnerius nustatyti minimalųjį darbo užmokestį, kartu laikantis nacionalinės praktikos ir atsižvelgiant į jos poveikį konkurencingumui, darbo vietų kūrimui ir dirbančiųjų skurdui;

43. pabrėžia, kad reikia imtis priemonių siekiant užtikrinti, kad darbdaviai neatskaitytų išlaidų, kurios būtinos darbui atlikti, iš minimaliojo darbo užmokesčio, pavyzdžiui, išlaidų už būsto nuomą, drabužius, įrankius, asmenines apsaugos priemones ir kitą įrangą;

⁽⁷³⁾ „Daugiau siekianti Sąjunga. Mano Europos darbotvarkė“. 2019–2024 m. kadencijos Europos Komisijos politinės gairės.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

44. ragina Komisiją ir valstybes nares taikyti reguliavimo sistemą dėl minimaliųjų darbo sąlygų visiems darbuotojams, ypač darbuotojams, dirbantiems pagal mažų garantijų darbo sutartis (dažnai tai netipiniai ar nestandartiniai darbuotojai trumpų projektų ekonomikos sektoriuje), ir tobulinti šią sistemą šalinant teisės aktų spragas ir gerinant esamas direktyvas⁽⁷⁴⁾ arba, kai aktualu, priimant naujus teisės aktus;
45. ragina valstybes nares visiems darbuotojams užtikrinti socialinės apsaugos sistemą ir ragina Komisiją papildyti ir remti valstybių narių veiksmus socialinės apsaugos ir darbuotojų apsaugos srityse;
46. pabrėžia, kad darbo jėgos judumas yra labai svarbus siekiant kuo geriau išnaudoti europiečių gabumus ir užmojus, padidinti įmonių ir asmenų ekonominės veiklos rezultatus ir gerovę ir suteikti žmonėms kuo įvairesnių galimybių; ragina Komisiją ir valstybes nares pašalinti esamas judumo kliūtis Europos Sąjungoje;
47. ragina valstybes nares užtikrinti neigaliesiems tinkamų sąlygų sudarymą darbo vietoje⁽⁷⁵⁾;
48. ragina Komisiją ir valstybes nares užkirsti kelią metodams, kuriais prisidedama prie dirbančiųjų skurdo, pvz., nedeklaruojant viršvalandžių, darbdaviams sudarant nepatikimą ar nenusipėjamą darbo grafiką, dirbant pagal nenustatytos apimties darbo sutartis, dalyvaujant nedeklaruojamoje ir šešėlinėje ekonomikoje; primena, kad darbuotojų sveikata ir sauga darbe yra darbdavių atsakomybė ir kad su darbu susijęs mokymas turi vykti darbo valandomis;
49. pažymi, kad Komisijos planuotas Europos aukščiausiojo lygio susitikimas, kuriame turėjo būti nagrinėjamos darbo platformose sąlygų gerinimo galimybės, kilus COVID-19 krizei buvo atidėtas; primygtinai ragina Komisiją kaip galima greičiau surengti šį susitikimą;
50. atkreipia dėmesį į darbo platformose pasekmes visuomenei, t. y. darbuotojus, kurie nesinaudoja darbo teisėmis ir socialine apsauga, taip pat kad nemokamos socialinio draudimo įmokos ir mokesčiai;
51. palankiai vertina Komisijos planą priimti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto⁽⁷⁶⁾ dėl platformų darbuotojų; ragina Komisiją užtikrinti, kad platformų ir darbuotojų darbo santykiai būtų pritaikyti prie skaitmeninės visuomenės ir ekonomikos realijų ir patikslinti, kad tiems darbuotojams taip pat būtų taikomi galiojantys darbo teisės aktai ir socialinės apsaugos nuostatos, būtų pagerintos jų darbo sąlygos, igūdžiai ir lavinimas bei užtikrinamos nuspėjamos platformų darbuotojų darbo valandos;
52. pabrėžia, jog ES pasiūlymu dėl teisėkūros procedūra priimamo akto turėtų būti užtikrinama, kad platformų darbuotojai galėtų steigti darbuotojų atstovybes ir burtis į profesines sąjungas ir atitinkamai sudaryti kolektyvines sutartis;
53. ragina valstybes nares skubiai perkelti į nacionalinę teisę ir visapusiškai įgyvendinti Profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros direktyvą⁽⁷⁷⁾;
54. ragina valstybes nares visiems užtikrinti galimybę naudotis įperkamos ir kokybiškomis vaikų priežiūros paslaugomis, kurios ypač svarbios vienišioms tėvams, neigalius vaikus auginantiems tėvams ir daugiavaikėms šeimoms; primena, kad galimybė naudotis vaikų priežiūros paslaugomis yra ypač svarbi darbo ieškantiems ir nestabiliomis sąlygomis dirbantiems asmenims, neatsižvelgiant į tai, kokia jų darbo sutartis, taip pat labai svarbi galimybė naudotis neigaliųjų ar priklausomų giminaičių priežiūros įstaigų paslaugomis, kad tokie priežiūros pareigų turintys darbuotojai nepatektų į darbo be garantijų spąstus, nes dažnai toks darbas yra dirbančiųjų skurdo priežastis;
55. pabrėžia, kad geresnės galimybės dalytis vaiko priežiūros atostogomis galėtų daryti teigiamą poveikį moterų galimybėms įsidarbinti; ragina valstybes nares imtis priemonių, kad išmokų už vaiko priežiūros atostogas gavėjai būtų apsaugoti nuo rizikos atsidurti žemiau skurdo ribos;

(74) 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1152 dėl skaidrių ir nuspėjamų darbo sąlygų Europos Sąjungoje (OL L 186, 2019 7 11, p. 105).

(75) Tinkamų sąlygų sudarymas yra privalomas pagal ES Užimtumo lygybės direktyvą (OL L 303, 2000 12 2, p. 16) ir JT NTK 5 straipsnį.

(76) Komisijos 2021 m. darbo programos priedai (COM(2020)0690), skirsnys „Prie skaitmeninio amžiaus prisitaikiusi Europa“ nustatytas politikos tikslas Nr. 9.

(77) 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1158 dėl tėvų ir prižiūrėtojų asmenų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2010/18/ES (OL L 188, 2019 7 12, p. 79).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

56. pabrėžia, jog reikia užtikrinti, kad būtų laikomasi lygybės nuostatų, kovojama su visų formų diskriminacija, ypač darbo užmokesčio ir darbo sąlygų srityje, sudaromos vienodos galimybės ir šalinamos teisės aktų spragos, darančios poveikį nepalankioje padėtyje esančioms grupėms; be to, ragina panaikinti kliūtis, kad būtų galima įgyvendinti horizontaliąją kovos su diskriminacija direktyvą;

57. ragina Komisiją propaguoti vienodą vyrų ir moterų dalyvavimą ir galimybes darbo rinkoje ir numatyti iniciatyvų, kuriomis būtų skatinamos moterų galimybės gauti finansavimą, moterų verslumas ir moterų finansinė nepriklausomybė;

58. pabrėžia, kad kovojant su dirbančių moterų skurdu būtina spręsti vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo ir su tuo susijusio pensijų skirtumo klausimą; pažymi, kad svarbu teikti tinkamą finansinę paramą vaikų priežiūrai motinystės ir vaiko priežiūros atostogų metu;

59. prašo valstybių narių apsvarstyti galimybę pensijų sistemose atsižvelgti į vaiko auginimo pareigas, kai moterys tokiais laikotarpiais negali dirbti ir mokėti tinkamų įmokų;

60. pabrėžia, kad darbo užmokesčio skaidrumo priemonėmis turėtų būti siekiama užtikrinti vienodą darbo užmokestį ir turėtų būti sudarytos sąlygos socialiniams partneriams sudaryti kolektyvines sutartis šiam tikslui pasiekti;

61. ragina Komisiją parengti Neįgalumo strategiją laikotarpiui po 2020 m., kad būtų užtikrinta visapusiška neįgalųjų įtrauktis į darbo rinką; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad neįgaliesiems būtų suteikti igūdžiai, būtini norint įsidarbinti atviroje darbo rinkoje, ir kad jiems būtų taikoma darbo teisė, socialinė apsauga ir minimalusis darbo užmokestis;

62. ragina valstybes nares neatimti iš neįgalųjų teisės į neįgalumo išmokas, padengiančias su negalia susijusias papildomas išlaidas, jiems įžengiant į darbo rinką arba kai viršijama tam tikra pajamų riba, nes tokia praktika prisideda prie dirbančiųjų skurdo; ragina valstybes nares stengtis padėti neįgaliesiems įveikti kliūtis;

63. ragina valstybes nares užtikrinti, kad neįgalieji galėtų naudotis savo darbo ir profesinių sąjungų teisėmis tokiomis pačiomis sąlygomis, kaip ir kiti asmenys;

64. pakartoja savo raginimą⁽⁷⁸⁾ Komisijai nedelsiant pateikti privalomas darbo užmokesčio skaidrumo priemones laikantis savo įsipareigojimo, priimto 2020–2025 m. lyčių lygybės strategijoje⁽⁷⁹⁾; mano, kad įgyvendinant tokias priemones turėtų būti visapusiškai gerbiamas nacionalinių socialinių partnerių autonomiškumas;

65. primygtinai ragina užtikrinti, kad darbo užmokesčio skaidrumą įgyvendintų tiek viešojo, tiek privačiojo sektoriaus darbdaviai, deramai atsižvelgiant į MVĮ ypatumus, kartu užkertant kelią bet kokiai praktikai, kuri trukdo įgyvendinti vienodo užmokesčio už vienodą darbą principą;

66. ragina Komisiją ir valstybes nares spręsti dirbančiųjų skurdo, kurį patiria jaunuoliai, problemą; ragina Komisiją ir valstybes nares imtis priemonių siekiant kovoti su fiktyviu savarankišku darbu ir jaunų darbuotojų išnaudojimu dėl mažo darbo užmokesčio ir neaiškių ar nesąžiningų darbo sąlygų, nes tai gali lemti dirbančiųjų skurdą; patvirtina, kad reikia skubiai peržiūrėti ir sustiprinti Europos stažuotojų kokybės sistemą, kad į kokybės kriterijus būtų įtrauktas stažuotojų ir praktikos apmokėjimo principas, taip pat kad būtų užtikrintos tinkamos galimybės naudotis socialinės apsaugos sistemomis; dar kartą patvirtina, kad jaunimo užimtumas neturėtų būti laikomas pigiu darbu ir kad jaunimui turėtų būti užtikrintos tinkamos darbo sąlygos, darbo užmokestis ir įprastos darbo sutartys, atsižvelgiant į jų patirtį ir kvalifikaciją;

67. yra susirūpinęs dėl to, kad dėl COVID-19 krizės gali padaugėti nestandartinio ir mažų garantijų darbo; pabrėžia, kad teisės aktais nustatytas minimalusis darbo užmokestis turėtų būti taikomas visiems darbuotojams, įskaitant šiuo metu neįtraukiamas darbuotojų kategorijas, pvz., nestandartinių užimtumo formų darbuotojus;

68. ragina Komisiją ir valstybes nares rinkti išsamesnius statistinius duomenis apie mažų garantijų darbo ir kai kurių netipinio užimtumo formų daugėjimą darbo rinkose ir imtis atsakomųjų priemonių pritaikant ir modernizuojant galiojančius darbo teisės aktus;

⁽⁷⁸⁾ 2020 m. sausio 30 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo (Priimti tekstai, P9_TA(2020)0025).

⁽⁷⁹⁾ Vadovaujantis strategija, Komisija iki 2020 m. pabaigos turėtų pateikti privalomas darbo užmokesčio skaidrumo priemones.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

69. palankiai vertina valstybių narių iniciatyvas, kuriomis siekiama sumažinti mažų garantijų darbą ir panaikinti nesąžiningą praktiką, taikomą siekiant sumažinti darbo užmokestį ir išvengti socialinio draudimo įmokų⁽⁸⁰⁾, ir ragina Komisiją pateikti pasiūlymų, neviršijant savo kompetencijos, kaip apibrėžta Sutartyse;

70. primena valstybėms narėms, kad valstybinės užimtumo tarnybos turėtų ir toliau teikti kuo daugiau kokybiško užimtumo galimybių;

71. primygtinai ragina valstybes nares palaipsniui atsisakyti nenustatytos apimties darbo sutarčių; ragina Komisiją ir valstybes nares spręsti nesavanoriško darbo ne visą darbo laiką problemą ir dėti daug pastangų siekiant skatinti neterminuotą darbą ir apriboti nuolat pratęsimų terminuotų sutarčių praktiką;

72. yra tvirtai įsitikinęs, jog darbdaviai yra visiškai atsakingi už tai, kad darbuotojams būtų suteikta įranga, drabužiai ir draudimas, reikalingi jų darbui atlikti, kad patys darbuotojai nepatirtų jokių išlaidų; pabrėžia, kad darbdaviai privalo padengti visas išlaidas arba surengti mokymus, kurių darbuotojams reikia, kad jie galėtų atlikti savo užduotis;

73. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti tinkamą ES teisės aktų dėl darbo jėgos judumo ir socialinės apsaugos koordinavimo vykdymą ir visų pirma užtikrinti, kad darbuotojai būtų informuojami apie savo teises, pareigas ir procedūrinės garantijas jiems suprantama kalba prieš pasirašant sutartis⁽⁸¹⁾; ragina Europos darbo instituciją (EDI) ir valstybes nares stebėti, kaip laikomasi galiojančių darbo ir socialinės teisės aktų; ragina valstybes nares įsteigti darbo inspekcijas ir įtraukti EDI tiriant tarpvalstybines bylas;

74. pabrėžia, jog valstybės narės turėtų užtikrinti, kad nacionalinės darbo inspekcijos vykdytų veiksmingą ir tinkamą kontrolę ir patikrinimus, nustatant tinkamus skundų teikimo mechanizmus, gerbiant visų darbuotojų, ypač dirbančių mažų garantijų darbą ir tam tikrų formų netipinį darbą, teises ir užtikrinant pakankamą jų finansavimą;

75. ragina valstybes nares užtikrinti persvarstytos Darbuotojų komandiravimo direktyvos vykdymą, siekiant užtikrinti tikrą šios kategorijos darbuotojų apsaugą;

76. pabrėžia, kad stebėseną ir kontrolę ypač svarbios Sąjungoje dirbančių trečiųjų šalių piliečių atveju, siekiant užtikrinti jų apsaugą ir išvengti piktnaudžiavimo; ragina valstybes nares tęsti intensyvią bendradarbiavimą su EDI šiuo klausimu;

77. ragina suteikti EDI realius tikrinimo įgaliojimus, siekiant veiksmingai kovoti su neteisėta praktika ir darbuotojų išnaudojimu bei piktnaudžiavimu jų atžvilgiu;

78. palankiai vertina 2020 m. liepos 16 d. Komisijos gaires dėl sezoninių darbuotojų apsaugos ir 2020 m. spalio 9 d. Tarybos išvada dėl sezoninių darbuotojų;

79. atkreipia dėmesį į didelį Peticijų komiteto gautų peticijų, kuriose jis išspėjamas apie piktnaudžiavimą terminuotomis darbo sutartimis tiek viešajame⁽⁸²⁾, tiek ir privačiajame⁽⁸³⁾ sektoriuose, skaičių ir šiuo atžvilgiu pažymi, kad mažų garantijų darbas – tai dažniausiai minima streso darbe priežastis; ragina Komisiją išnagrinėti šias peticijas ir pateikti geresnį atsakymą, atsižvelgiant į jos ir valstybių narių kompetenciją, siekiant veiksmingai kovoti su dirbančiųjų skurdu, socialine atskirtimi ir mažų garantijų darbu;

80. mano, kad prostitucija yra sunki smurto ir išnaudojimo forma, nuo kurios dažniausiai kenčia moterys ir vaikai; ragina valstybes nares imtis konkrečių priemonių siekiant kovoti su ekonominėmis, socialinėmis ir kultūrinėmis prostitucijos priežastimis ir imtis paramos priemonių, skirtų prostitucija užsiimantiems asmenims, kad jie galėtų vėl integruotis į visuomenę ir profesinę veiklą;

81. laikosi nuomonės, kad daugiau dėmesio turėtų būti skiriama vertybėms ir politikos kryptims, kuriomis skatinamas darbas ir jo sąsaja su žmonių gyvenimo kokybės gerinimu, ir kad tokios vertybės ir politikos kryptys turėtų prasmingai prisidėti gerinant jų socialinę ir fizinę aplinką;

⁽⁸⁰⁾ Pavyzdžiui, patronuojamųjų įmonių (arba priedangos įmonių) ir (arba) laikinojo įdarbinimo įmonių steigimas valstybėse narėse, mokant mažesnę darbo užmokestį vien dėl to, kad naudojamosi komandiruoju darbuotojų paslaugomis, o ne samdomi vietiniai darbuotojai.

⁽⁸¹⁾ Kaip nustatyta 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2019/1152 dėl skaidrių ir nuspėjamų darbo sąlygų Europos Sąjungoje (OL L 186, 2019 7 11, p. 105).

⁽⁸²⁾ Peticijos Nr. 0240/18, Nr. 0328/18, Nr. 0365/18, Nr. 0374/18, Nr. 0396/18, Nr. 0419/18, Nr. 0829/2018, Nr. 0897/2018, Nr. 1161/2018, Nr. 0290/19, Nr. 0310/2019, Nr. 0335/2019, Nr. 0579/19, Nr. 0624/19, Nr. 0652/19, Nr. 0683/2019, Nr. 0737/2019, Nr. 1017/19, Nr. 1045/2019, Nr. 1241/2019, Nr. 1318/2019 ir Nr. 0036/2020.

⁽⁸³⁾ Peticijos Nr. 1378/2013, Nr. 0019/2016, Nr. 0020/2016, Nr. 0021/2016, Nr. 0099/2017, Nr. 1162/2017, Nr. 0110/2018 ir Nr. 0335/2019.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

82. palankiai vertina Judumo dokumentų rinkinio patvirtinimą; mano, kad Judumo dokumentų rinkinys yra tvirta kovos su socialiniu dempingu ir dirbančiųjų skurdu transporto sektoriuje priemonė; ragina skubiai ir visapusiškai įgyvendinti Reglamentą (ES) 2020/1054⁽⁸⁴⁾ dėl vairavimo trukmės, poilsio laikotarpių ir tachografų, nes tai būtų naudinga sunkvežimių vairuotojams visoje Europoje; pabrėžia, kad reikia imtis panašių iniciatyvų siekiant kovoti su socialiniu dempingu ir dirbančiųjų skurdu kituose pramonės sektoriuose, kuriuose yra išplitęs socialinis dempingas ir prastos darbo sąlygos, pvz., oro transporto ir laivybos sektoriuose;

83. mano, kad stažuotes įmonės turėtų vertinti kaip investiciją, o ne kaip nemokamą darbą; primena, kad jauni žmonės stažuotės laikotarpiu dažnai neturi jokio kito pajamų šaltinio; mano, kad stažuotojų indėlis yra vertingas ir svarbus ir kad jie nusipelno gauti už tai atlygį; ragina Komisiją ir valstybes nares nebetaikyti nemokamų stažuotčių praktikos ir užtikrinti kokybiškas stažuotes mokant deramą darbo užmokestį;

84. mano, kad jauniems suaugusiems darbuotojams turėtų būti mokama atsižvelgiant į jų patirtį ir jie neturėtų būti diskriminuojami mokant jiems gerokai mažesnę darbo užmokestį tik dėl amžiaus; todėl ragina valstybes nares atsakyti praktikos jauniems suaugusiems darbuotojams mokėti teisės aktais nustatytą mažesnę negu minimalųjį darbo užmokestį;

Kolektyvinės darbo sutartys

85. pažymi, kad socialinių partnerių autonomija yra vertinga priemonė, ir pabrėžia, kad būtina ją užtikrinti kiekvienoje valstybėje narėje ir ES lygmeniu stebėti, kaip to laikomasi; atkreipia dėmesį į Komisijos pasiūlymą⁽⁸⁵⁾ saugoti ir stiprinti nacionalines ir ypač sektorines kolektyvinių darbo sutarčių sistemas;

86. ragina Komisiją skatinti naudoti ESF+ socialinių partnerių gebėjimų stiprinimui turint tikslą stiprinti kolektyvines derybas Europoje; ragina valstybes nares įsteigti institucijas ir mechanizmus, kurių reikia kolektyvinėms deryboms remti, ypatingą dėmesį skiriant sektorių kolektyvinėms deryboms; ragina valstybes nares konsultuotis su socialiniais partneriais ir užtikrinti jų dalyvavimą priimant atitinkamus teisės aktus;

87. teigiamai vertina Komisijos pasiūlymą, kad valstybės narės numatytų priemones, sudarančias sąlygas kolektyvinėms deryboms, jeigu pagal kolektyvines darbo sutartis dirba mažiau nei 70 proc.⁽⁸⁶⁾ darbuotojų; pabrėžia, kad norint pradėti tokius veiksmus į sprendimų priėmimo procesą turi būti įtraukti socialiniai partneriai; mano, kad visi veiksmai, kurių imamasi šioje srityje, neturi pakenkti socialinių partnerių autonomijai;

88. ragina Komisiją stebėti, o valstybes nares užtikrinti, kad būtų gerbiama visų darbuotojų teisė burtis į profesines sąjungas, derėtis dėl kolektyvinių darbo sutarčių ir jas sudaryti, ir nedelsiant imtis veiksmų, jei šios teisės pažeidžiamos;

89. ragina valstybes nares užtikrinti, kad profesinės sąjungos turėtų galimybę patekti į darbo vietą, įskaitant kai dirbama nuotoliniu būdu, jungimosi į organizacijas tikslu, siekiant dalytis informacija ir konsultuoti;

90. primygtinai ragina Komisiją patobulinti Viešųjų pirkimų direktyvas⁽⁸⁷⁾ siekiant neleisti įmonėms konkuruoti mažinant darbo užmokestį, kad pirkimus galėtų laimėti tik tie subjektai, kurie nepažeidinėja galiojančių kolektyvinių darbo sutarčių; ragina valstybes nares užtikrinti, kad šios nuostatos būtų įgyvendintos ir kad jų būtų laikomasi, taip pat tikrinti, kaip jų laikomasi;

91. pripažįsta, kad dėl skaitmeninimo ir globalizacijos labai padaugėjo savarankiško darbo ir netipinių darbo formų; palankiai vertina Komisijos išipareigojimą įvertinti, ar būtina ES lygmeniu patvirtinti priemones, leidžiančias pavieniams savarankiškai dirbantiems asmenims jungtis į grupes ir sudaryti kolektyvines darbo sutartis, taip pat jos išipareigojimą prireikus pasiūlyti reglamentavimo pakeitimų ir šiuo klausimu neseniai surengtas viešas konsultacijas; laukia, kol bus

⁽⁸⁴⁾ 2020 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/1054, kuriuo iš dalies keičiami Reglamente (EB) Nr. 561/2006 nustatyti būtiniausi reikalavimai dėl maksimalios kasdienio bei kasavaitinio vairavimo trukmės, minimalių pertraukų ir kasdienio bei kasavaitinio poilsio laikotarpių ir Reglamente (ES) Nr. 165/2014 nustatyti reikalavimai dėl vietos nustatymo tachografais (OL L 249, 2020 7 31, p. 1).

⁽⁸⁵⁾ Pasiūlymas dėl 2020 m. spalio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio Europos Sąjungoje (COM(2020)0682).

⁽⁸⁶⁾ Pasiūlymas dėl 2020 m. spalio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio Europos Sąjungoje (COM(2020)0682).

⁽⁸⁷⁾ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/23/ES dėl koncesijos sutarčių suteikimo (OL L 94, 2014 3 28, p. 1). 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų (OL L 94, 2014 3 28, p. 65). 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 243).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

paskelbtas poveikio vertinimas dėl pradinių galimybių būsimai veiklai; pabrėžia, kad dėl to neturi būti vilkinama jokia kita Komisijos iniciatyva, kuria siekiama kovoti su fiktyviu savarankišku darbu ir užtikrinti nestandartinių užimtumo formų darbuotojų teises;

92. mano, kad kiekvienas darbuotojas turi turėti galimybę išsamiai susipažinti su savo darbdaviu ir savo darbo užmokesčio ir darbo teisėmis, remiantis sektoriaus kolektyvinėmis sutartimis arba nacionalinės teisės aktais; mano, kad ši informacija turėtų būti prieinama darbo inspekcijoms; mano, kad tai galėtų būti daroma įvedus specialią pasienio darbuotojo tapatybės kortelę – ši praktika pasirodė esanti veiksminga kai kuriose valstybėse narėse; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją nedelsiant įvesti skaitmeninį Europos socialinio draudimo numerį; mano, kad Europos socialinio draudimo numeris gali būti labai naudingas kaip kontrolės mechanizmas tiek asmenims, tiek atitinkamoms institucijoms, siekiant užtikrinti, kad socialinės išmokos būtų mokamos laikantis taisyklių, ir kovoti su sukčiavimu socialinėje srityje;

COVID-19 pandemijos poveikis socialinei sričiai

93. ragina Komisiją imtis ES lygmens atsakomųjų veiksmų ir per krizę bei po jos teikti paramą moterų vadovaujamosioms MVĮ;

94. atkreipia dėmesį į tai, kad COVID-19 krizė padarė didžiulį poveikį darbuotojams ir nepalankioje padėtyje esantiems žmonėms; pabrėžia, kad politinis atsakas į pandemiją turi būti orientuotas į žmogų ir paremtas visuotiniu solidarumu; primygtinai pabrėžia, kad pirmiausia būtina imtis priemonių kovoti su skurdu ir dirbančiųjų skurdu, ir tomis priemonėmis turėtų būti siekiama greito, teisingo ir ekologiško ekonomikos atsigavimo; ragina valstybes nares užtikrinti tinkamą visų pažeidžiamų darbuotojų apsaugą pandemijos metu ir bendradarbiauti su socialiniais partneriais ieškant veiksmingų, praktinių ir teisingų pandemijos keliamų problemų sprendimų; atsižvelgdamas į tai primena, kad didelė papildomų išteklių dalis pagal programą „REACT-EU“ turėtų būti panaudota Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo (EPLSAF) lėšoms didinti, siekiant padėti labiausiai skurstantiems asmenims; taip pat pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad daugiametėje finansinėje programoje būtų skirta pakankamai išteklių ESF+;

95. ragina Komisiją ypatingą dėmesį skirti ekonominiam poveikiui, kurį daro sutrumpinto darbo laiko tvarkos taikymas, taip pat žmonėms, kurie buvo visiškai arba laikinai atleisti iš darbo, ir socialiniam poveikiui, kurį jaučia skurdžiai gyvenantys žmonės; atsižvelgdamas į tai primena, kad sutrumpinto darbo laiko tvarka nėra vienoda visose valstybėse narėse ir kad išmokos labai skiriasi, o mažas išmokas gaunantiems darbuotojams ypač gresia dirbančiųjų skurdas; tuo tikslu ragina Komisiją ir valstybes nares apsaugoti darbuotojus, kad jie galėtų išlaikyti savo darbą, be kita ko, teikiant finansinę paramą, pvz., taikant sutrumpinto darbo laiko tvarką, ir paramą asmenims, dirbantiems mažų garantijų ir tam tikrų formų netipinį darbą, ir apsvaistyti galimybę teikti finansinę paramą tam tikrų rūšių pavieniams savarankiškai dirbantiems asmenims, kurie dėl krizės prarado savo finansinį pagrindą; be to, ragina valstybes nares apsaugoti skurdžiai gyvenančius žmones;

96. ragina valstybes nares pateikti minimalius savo atitinkamų nacionalinių nedarbo draudimo sistemų standartus ir minimalių socialinių garantijų sistemas, reglamentuojamas teisės aktų, kad būtų pagerinta Europos darbuotojų ir gyventojų socialinė apsauga;

97. ragina imtis priemonių, kad dėl COVID-19 vėl nedidėtų nesavanoriško darbo ne visą darbo laiką atvejų skaičius;

98. primena apie krizės metu pasirodžiusius nerimą keliančius pranešimus dėl tarpvalstybinių ir sezoninių darbuotojų teisių pažeidimų, susijusių su jų darbo ir gyvenimo sąlygomis; ragina Komisiją ir valstybes nares spręsti piktnaudžiavimo praktikos problemą ir apsaugoti sezoninių bei tarpvalstybinių darbuotojų, įdarbintų subrangos ir tiekimo grandinėje, teises; atsižvelgdamas į tai, ragina valstybes nares užtikrinti tinkamą ir įperkamą būstą darbuotojams, neišskaičiuojant išlaidų už būstą iš darbuotojų atlyginimo;

99. pabrėžia, kad COVID-19 krizė parodė, koks svarbus yra užimtumas kalbant apie profesijas, kurios pripažintos sisteminės svarbos mūsų ekonomikai ir visuomenei; primena, kad daugelis šių pirminės grandies specialistų kai kuriose valstybėse narėse dirba mažai apmokamą darbą, dažnai yra nepakankamai vertinami ir nepakankamai apmokami ir dažnai turi susitaikyti su nesaugiomis darbo sąlygomis, iš dalies dėl nepakankamos sveikatos ir socialinės apsaugos; pabrėžia, kad šias profesijas daugiausia renkasi moterys; atkreipia dėmesį į tai, kad reikalinga aukštynkryptė priežiūros paslaugų konvergencija;

100. pabrėžia, kad siekdamas įveikti didelius sukrėtimus valstybės narės turėtų patvirtinti ilgalaikes strategijas, kad būtų išsaugotos darbo vietos ir darbuotojų kvalifikacija bei sumažintas spaudimas nacionaliniams viešiesiems finansams;

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

101. ragina Komisiją priimti ES priežiūros strategiją, kuria būtų sprendžiamas socialinio poveikio priežiūros pareigų turintiems asmenims, tarp kurių yra neproporcingai daug moterų, klausimas; pabrėžia, kad šiai strategijai įgyvendinti reikėtų didelių investicijų į priežiūros ekonomiką, taip pat reikėtų stiprinti politiką, kuria siekiama suderinti darbą ir priežiūros pareigas per visą asmens gyvenimą ir užpildyti darbo jėgos trūkumą, visų pirma rengiant mokymus, pripažįstant igūdžius ir gerinant darbo sąlygas šiuose sektoriuose;

102. laukia būsimo Komisijos pasiūlymo dėl ilgalaikio Europos nedarbo draudimo išmokų perdraudimo sistemos, atsižvelgiant į tai, kad atleidimų iš darbo skaičius greičiausiai didės; ragina užtikrinti, kad šis pasiūlymas būtų taikomas ekonominės ir pinigų sąjungos (EPS) šalyse, sudarant galimybę prisijungti ir ne EPS šalims;

103. ragina Komisiją ir valstybes nares sušvelninti labiausiai juntamas COVID-19 krizės pasekmes, taikant tikslines ES ir nacionalines paramos priemones ir skiriant pakankamą finansavimą; šiomis aplinkybėmis palankiai vertina tai, kad įdiegta laikinoji priemonė nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos mažinti (SURE), ir ragina valstybes nares ją greitai įgyvendinti; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad finansinė parama nebūtų teikiama Tarybos išvadų dėl persvarstyto nebendradarbiaujančių jurisdikcijų mokesčių tikslais ES sąrašo I priede išvardytose šalyse neregistruotoms įmonėms; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad naudos gavėjai laikytųsi Sutartyse įtvirtintų pagrindinių vertybių ir kad įmonės, gaunančios viešąją finansinę paramą, apsaugotų darbuotojus, užtikrintų deramas darbo sąlygas, gerbtų profesines sąjungas ir taikomas kolektyvines sutartis, mokėtų savo mokesčių dalį ir nevykdytų akcijų atpirkimo arba nemokėtų premijų vadovybei ar dividendų akcininkams;

104. ragina valstybes nares investuoti į plačiajuosčio interneto prieigos didinimą, nuotolinį mokymą ir švietimą kaimo vietovėse, kur kyla gyventojų skaičiaus mažėjimo rizika ir yra iš kartos į kartą perduodamas skurdas;

105. siūlo imtis iniciatyvių priemonių siekiant išvengti galimo didelio nedarbo, pasitelkiant ES ir nacionalinę politiką bei nacionalines užimtumo skatinimo programas, ir skatinti žaliąją, skaitmeninę, socialinę, tvarią ir teisingą pertvarką, kurią vykdant niekas nepaliekamas nuošalyje, investuojant į naujai kuriamas, tvarias ir prieinamas kokybiškas darbo vietas, perkvalifikavimo programas, perspektyvią infrastruktūrą, inovacijas ir skaitmeninius pokyčius; mano, kad ypatingą dėmesį reikėtų skirti jaunimo užimtumo skatinimui;

106. ragina Komisiją ir valstybes nares šalinti krizės padarinius ir palengvinti perėjimą, atsižvelgiant į regioninius ypatumus, ir taip užtikrinti greitą turimų lėšų paskirstymą, pvz., rengiant mokymus į ateitį orientuotų profesijų srityje, keliant kvalifikaciją ir perkvalifikuojant, ir tuo tikslu išplečiant ESF+ finansavimą;

107. ragina Komisiją ir valstybes nares visų pirma stebėti sektorius, kuriems būdingas didelis darbo vietų nesaugumas, siekiant užkirsti kelią darbuotojų išnaudojimui, pvz., tų, kurie laikinai įdarbinti žemės ūkio sektoriuje – jame sezoniniai darbuotojai dirba tokiais žeminančiomis sąlygomis, kuriomis kai kuriais atvejais pažeidžiamos ne tik darbuotojų teisės, bet ir pagrindinės teisės;

108. pabrėžia, kad mažas pajamas gaunantys darbuotojai susiduria su didesne rizika užsikrėsti COVID-19, nes jie dirba sektoriuose, kuriuose yra daug daugiau žmonių kontaktų, pvz., priežiūros ir transporto sektoriuose, arba dirba naudodamiesi interneto platformomis, neturėdami nuotolinio darbo galimybių; griežtai kritikuoja ilgą įgyvendinimo laikotarpį klasifikuojant COVID-19 pagal Biologinių veiksmų direktyvą⁽⁸⁸⁾; ragina skubiai persvarstyti Biologinių veiksmų direktyvą, siekiant pritaikyti ją prie pasaulinės pandemijos ir kitų išimtinų aplinkybių, kad darbuotojai būtų kaip įmanoma greičiau visapusiškai apsaugoti nuo poveikio rizikos veiksmų;

109. pabrėžia, kad mažas pajamas gaunantys darbuotojai dažnai dirba sektoriuose, kuriuose esama didelės fizinės būklės pablogėjimo rizikos, o tai gali turėti ilgalaikį poveikį jų fizinei ir psichinei gerovei bei gebėjimui ateityje užsidirbti pajamų; mano, kad dabartiniuose sveikatos ir saugos teisės aktuose skiriama nepakankamai dėmesio profesinių traumų prevencijai; ragina Komisiją kuo greičiau pateikti pasiūlymą dėl naujos darbuotojų saugos ir sveikatos strateginės programos po 2020 m. ir, atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją įvardyti iškilusias problemas ir pasiūlyti priemones, kad mažas pajamas

⁽⁸⁸⁾ 2000 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/54/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su biologinių veiksmų poveikiu darbe (OL L 262, 2000 10 17, p. 21).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

gaunančiuose sektoriuose dirbantys darbuotojai galėtų jas spręsti; pabrėžia, kad šioje strategijoje daug dėmesio turi būti skiriama platformų darbuotojams ir nestandartinį darbą dirbantiems darbuotojams; ragina Komisiją iš dalies pakeisti Direktyvą 2004/37/EB⁽⁸⁹⁾, pakeičiant ir išplečiant tam tikrų vėžį ar mutacijas sukeliančių medžiagų profesinės ekspozicijos ribines vertes;

110. pabrėžia, kad mažas pajamas gaunantys darbuotojai dažnai patiria stresą darbe; mano, kad Europos sveikatos ir saugos teisės aktuose su darbu susijusiam stresui turi būti skiriama daug dėmesio; ragina Komisiją ir valstybes nares, glaudžiai bendradarbiaujant su nacionaliniais socialiniais partneriais, pasiūlyti direktyvą dėl streso darbe, pateikiant įmonėms gaires, kaip šalinti streso darbe veiksnius, ir reikalaujant, kad visos įmonės turėtų streso darbe valdymo politiką;

111. mano, jog itin svarbu užtikrinti, kad įgyvendinant Europos ekonomikos gaivinimo planą būtų siekiama panaikinti skurdą ir socialinę bei ekonominę nelygybę ir kad jis būtų grindžiamas veiksmingu mechanizmu, apimančiu tikslus ir kriterijus, kurie leistų tiksliai įvertinti padarytą pažangą; pabrėžia, kad Europos Parlamentas turi visapusiškai dalyvauti atliekant ekonomikos gaivinimo plano *ex ante* ir *ex post* kontrolę ir kad visiems jo išrinktiems nariams turi būti suteiktas oficialus vaidmuo siekiant užtikrinti visiškai demokratinį ir skaidrų vertinimo ir įgyvendinimo procesą;

o

o o

112. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

⁽⁸⁹⁾ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/37/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su kancerogenų arba mutagenų poveikiu darbe (OL L 158, 2004 4 30, p. 50).